A° 1862. N°. 43. Zaturdag 31 Mei. Elfde Jaargang.

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
„ *Java* . . . . „ 15,—.
„ de *Buitenbezittingen* . . . . . . „ 17,50.
„ *Nederland* . . . . „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; **Agenten:** te *Samarang*, DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija*, LE ROY & Co.; te *Pasoeroean*, WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen*, C. A. VAN DER VOORT; te *Amboina*, A. HARMSEN; te *Makassar*, W. EEKHOUT & Co., en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

Prijs der Advertentiën.
Voor de vijf woorden . . . . *f* 0,50.
„ idem bij eerste of meerdere herhaling „ 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de Mail-Editie dezelfde prijs.
Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór 12 uur.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
L. C. POLDERMAN
met
J. W. VAN ALPHEN.
MAKASSAR, 16 Mei 1862. (1841)

Getrouwd:
H. W. C. A. THIEME
met
J. C. SCHULTZ.
WILLEM I, 19 Mei 1862.
Eenige Kennisgave. (1825)

Getrouwd:
A. H. LAMMERS
met
H. L. HECHT,
weduwe *A. A. Gossow.*
BATAVIA, 23 Mei 1862. (1845)
Eenige Kennisgeving.

Getrouwd:
W. DE HAAS HEMKEN
en
C. J. KRAMERS,
BATAVIA, 28 Mei 1862.
Eenige kennisgave. (1857)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *P. W. C. Lange*, *geb.* ...
BATAVIA, 24 Mei 1862.
Eenige Kennisgeving. (1818)

VENDUTIE
Maandag, 2 Junij 1862,
à 3 pCt. Vendusalaris,
op het plein der Javasche Bank,
door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van 25 groote en uitgezochte
MACASSAREN,
pas aangebragt pr. SOENAH van **Macassar** en
80 bijzonder fraai
SANDELWOOD,
pas aangebragt pr. BABULHAIR van **Sandelhout.**
(1870)

VENDUTIE
op Maandag den 2den Junij 1862,
ten huize van den Heer
J. FAES, in ***Gang Ketapang,***
door
CASSALETTE & Co.,
van eenen goed onderhouden
INBOEDEL,
bestaande uit MASSIEF MAHONIJHOUTEN MEUBELEN, waaronder een AMEUBLEMENT voor Salon met bruin Marokijn Leder, en een voor BOUDOIR met Velours d'Utrecht, Ronde en Ovale TAFELS met Marmerbladen, CONSOLES, SPEELTAFELS, bijzonder fraaije BISCUIT BEELDEN met Supports, groote Marmeren VAZEN op Piedestal, Spiegels en Schilderen, Kroon-, Hang- en Tafellampen, MAHONIJHOUTEN Kasten, Etenstafel voor 24 Personen, 1 IJskist, Porcelein- en Glaswerk, enz.
zoo goed als nieuwe Rijtuigen, als,
1 MYLORD, 1 PALANKIJN, 1 HANDWAGEN, 1 Amer. HANDCHAIS, 1 KINDERWAGEN met 2 Paarden en Tuig, 3 spannen goedgedresseerde WAGENPAARDEN, 1 goed gedresseerd Sandelwood RIJPAARD, hoog 4 vt. 1 dm., TUIGEN met Pleet gemonteerd, ZADELS, STALGEREEDSCHAPPEN, ENZ.
Verder:
3 KOEIJEN met KALVEREN, BLOEMEN in Potten enz
ZONDAG den 1sten Junij te bezigtigen.
Geene bijgebragte goederen worden aangenomen.
(1808)

LET WEL!
Op de Vendutie van aanstaande Maandag,
bij den Heer
J. FAES,
zal tot sluiting van Rekening zonder reserve worden verkocht:
Eene prachtige, geheel nieuw en voor dit klimaat expresselijk vervaardigde
PIANINO,
uit de fabrijk van ***J. A. Kupers & Zoon.***
(1860) CASSALETTE & Co.

HOUT-VENDUTIE
op Dingsdag, den 3den Junij 1862,
op het Heemradenplein,
van groote en kleine Djattiehouten BALKEN.
(1836) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE
op Dingsdag 3 Junij 1862,
van
91 fraaije MACASSAARSCHE PAARDEN,
meest allen boven de 4 voet, pas aangebragt per het schip SOENAH. Van af Maandag te bezigtigen, op het **PLEIN DER JAVASCHE BANK**, alwaar de Vendutie zal worden gehouden.
(1873) CASSALETTE EN Co.

VENDUTIE
op Woensdag den 4den Junij 1862,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & Co.,
van diverse Lijnwaden,
eene groote partij ENGELSCH IJZER,
bestaande uit ***vierkant-, rond-, plat-*** en ***hoepelijzer***, beschadigd aangebragt met het Engelsch Schip ***Diana.*** (1838)

Op Woensdag, den 4den Junij 1862,
zullen de Ondergeteekenden op last van den Gezagvoerder met toestemming van den Britschen ***Consul***, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan,
TEN TIEN URE PRECIES,
publiek verkoopen:

het Engelsch Schip
DIANA,
Kapitein **KYLE.**
groot **520 gemeten Tonnen**, gedeeltelijk gebouwd van **Mahonijhout**, thans liggende ter Reede van BATAVIA en daarna de Inventaris.
(1837) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie
van Woensdag, den 4den Junij,
zullen nog verkocht worden:
Vijf kisten Engelsche Provisiën, in blik,
bestaande uit: JAMS, SOEPEN, VLEESCHEN, enz.,
in kleine kavelingen,
geschikt voor huisselijk gebruik.
(1868) JOHN PRYCE EN Co.

Op de Vendutie
van Woensdag den 4den Junij 1862,
zullen nog verkocht worden:
V.D.L. **8 kisten Propatria PAPIER.**
(1840) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie
van Woensdag, den 4den Junij wordt nog verkocht:
Eene Partij Octanten, Sextanten, Compassen en Barometer:
Zoomede:
eene Partij Djatiehouten Planken Balkjes en Ribben.
(1867) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie Donderdag 5 Junij,
voor het Commissiehuis van
van den Biesen & Modderman,
van diverse ***GOEDEREN***, LIJNWADEN, GLASWERK, KAPLEDER, PORCELEIN, ETC. (1872)

VENDUTIE
op Donderdag 5 Junij 1862,
voor het woonhuis van den Heer **NOORDHOORN**, tusschen ***Passer Baroe*** en Gang ***Patjenongan,***
door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van
diverse MEUBELEN,
bestaande uit Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoelen, Tafels, Kasten, Canapés, Ledikanten, Knapen, Consoles, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, Rijtuigen, Bendies, Paarden, waaronder een fraai Span PREANGERS, hoog 4 voet en 6 duim, (schimmels), Tuigen, etc. (1862)

VENDUTIE
op Vrijdag den 6den Junij,
voor de TOKO van den Ondergeteekende
à 4 pCt. Vendusalaris,
van diverse Dranken, Provisiën in blikken, Soda, Salmoniac en vele andere goederen meer.
(1834) J. BROWN.

VENDUTIE
op VRIJDAG 6 Junij 1862,
wegens vertrek, voor het woonhuis van den Heer
J. KUNST, ***Gang Kwinie,***
door
Van Riet & Wijnveldt,
van eenen zeer netten **INBOEDEL,**
bestaande uit: Spiegels, Schilderijen, Consoles, Banken, Ledikanten, Tafels, Kasten, Schutsels, Een fraai Toilet, Een Kinder-Toerwagen met Paard en Tuig, Paarden en Rijtuigen, enz. (1858)

VENDUTIE
op Zaturdag, den 7den Junij 1862,
ten huize van den WelEdelGestr. Heer
Jhr. L. A. N. Ridder de Stuers,
Berg *Tanah-Abang,*
door
CASSALETTE & Co.,
van de wegens tijdgebrek op 26 pass. onverkocht gebleven diverse Meubels, Dispens- en Keukengereedschappen, Stellingen, Borderakken, groote Martevanen, 1 compleet Badtoestel, Bloemen in potten, benevens restant superieure Dranken en Provisien, enz., enz.
Verder:
den Inboedel van eenen repatriërenden,
bestaande in zeer goed onderhouden Meubels, als: Spiegels, Schilderijen, Ledikanten, waaronder een van massief mahonijhout, Kasten, Banken, Stoelen, Consoles, Speeltafels, Knapen, ronde en ovale Tafels, 1 Mahoni houten Mangel, goede Engelsche Lampen, Vloermatten, 1 porcelein Servies met gouden rand, Glas- en Kristalwerk, eenig Zilverwerk, enz., enz.
Alsmede:
1 zoo goed als nieuwe MILORD uit de fabriek van *Oudart.*
1 Tentwagen, 1 Handwagen, 1 Bendie, 2 slechts weinig gebruikte Eng. Tuigen, Zadels, enz. en
1 span zwarte BATAKKERS, echt ras.
1 do. MACASSER PAARDEN, Schimmels.
1 do. SUMBAWA do. Bruine.
1 PREANGER PAARD voor handwagen gedresseerd.
1 bruin SYDNEY RIJPAARD, enz. (1861)

Op de Vendutie
van GEBRS. BEIJNON zullen nog worden verkocht:
50 Realen Blad Goud, *(Maas Prada).*
(1843)

VENDUTIE
in het begin van de maand Junij
à 4 pCt. Vendusalaris,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. BEIJNON,
van diverse Lijnwaden,
Spiegels, Schilderijen, Staven IJzer, Knaapjes, Touwwerk en Provisiën, etc. (1842)

Op de Vendutie
van GEBRS. BEIJNON zullen nog worden verkocht:
TWEE PERCEELEN,
beiden gelegen in het Oosterveld, buurt Kampong ***Bandan.*** (1844)

Belangrijke Verkoop van VASTIGHEDEN.
Op een nader bepalen dag, zal door de
Weeskamer te Batavia, als belast met het Sequestraat en als zoodanig administrerende den desolaten Boedel, van den Inlandschen Luitenant
Habiet Idries,
publiek worden verkocht, de ondervolgende:
VASTIGHEDEN,
allen behoorende aan bovenvermelden Boedel, als:

EEN STUK TUINLAND, gelegen in Kampong Boegies, (Anke,) Blok P, Deel 8, No. 660 en 661, verponding No. 4262.

EEN LEDIG ERF, gelegen in Blok P, Deel 6, No. 405 Verponding No. 1992, Buurt of Wijk Kampong Boegies.

EEN TWEEDE GEDEELTE, in een Stuk Tuinland, gelegen in Blok P, Deel 6. Nos. 409 en 410, verponding No. 3652, Buurt of Wijk Kampong Boegies, (Moeara Angkee).

EEN TWEEDE GEDEELTE, in een Stuk Tuinland gelegen in Blok P, Deel 6, No. 409, Verponding No. 5315, Buurt of Wijk Kampong Boegies, (Moeara Angkee).

EEN TWEEDE GEDEELTE, in een Stuk Tuin- en Zaailand, gelegen in Blok P, Deel 8, Nos. 659, 662 en 663, Verponding No. 5650, Buurt of Wijk Kampong Boegies.

EEN STUK TUINLAND, gelegen in Blok P, Deel 6, No. 406, Verponding No. 495, Buurt of Wijk Kampong Boegies.

EEN STUK VERWILDERD LAND, gelegen in Blok P, Deel 2, No. 247, Verponding No. 5884, Buurt of Wijk Moeara Angkee.

EEN LEDIG ERF, gelegen in Blok P, Deel 6, No. 408, Verponding No. 5864, Buurt of Wijk Fluit.

EEN STUK BOSCHLAND, bebouwd met een vervallen Steenen huis met Atap gedekt, gelegen in Blok P, Deel 2, No. 228 t/m. 230, Verponding No. 5035, Buurt of Wijk Fluit, (Moeara Karang Zuid).

EEN STUKJE LAND, bebouwd met een Oud huisje, gedeeltelijk van Steen en Bamboes met Pannen gedekt, gelegen in Blok P, Deel 2, No. 220, Verponding No. 2234, Buurt of Wijk Westerveld.

EEN ERF, bebouwd met een Steenen huis met Pannen gedekt, gelegen in Blok M, Deel 5, Sectie 1, Sub No. 35, Buurt of Wijk Noordwijk, Verponding No. 4607.

EEN ERF, bebouwd met acht Huizen, geheel van Steen, vijf gedeeltelijk van Planken en Steen, zes uit Planken zamengesteld, allen met Pannen gedekt, gelegen in Blok M, derde Deel, Sectie 4, No. 5, Verponding No. 2038, Buurt of Wijk Goenoeng-Saharie West.

EEN ERF, bebouwd met een Steenenhuis met Pannen gedekt, benevens een Bijgebouw van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Blok M, 3de Deel, Sectie 4, No. 119, Verponding No. 187, Buurt of Wijk Goenoeng Saharie.

EEN STUK TUIN- en ZAAILAND, gelegen in Blok L, Deel 20, No. 96c, Verponding No. 4615, Buurt of Wijk Kamaijoran.

EEN RESTANT ERF, bebouwd met vier Steenen Petakken, met Pannen gedekt, gelegen buiten de Diest-Poort, Blok O, Verponding No. 7330.

EEN STUK WOEST BOSCHLAND, gelegen in het Westerveld, Blok P, Deel 6, No. 591 en 592, Buurt of Wijk Pakodjan, Verponding No. 8537.

EEN STUK WOEST BOSCHLAND, gelegen in het Westerveld, Blok P, Deel 4, No. 107, Buurt of Wijk Pakodjan, Verponding No. 8538.

EEN STUK WOEST BOSCHLAND, gelegen in het Westerveld, Blok P, Deel 3, No. 209, Buurt of Wijk Pakodjan, Verponding No. 7847.

Namens de Weeskamer voornoemd:
De Secretaris,
(1821) VAN BERCKEL BIK.

Per *Augusta Maij:*
FIJN CREPÉ KRUID,
in blikken van Een half en Een Pond,
bij partij en in detail verkrijgbaar bij
(1775) VAN WALCHREN EN VAN DORP.

Op den 16den Junij 1862,
zal door de Weeskamer te **Batavia**, ten behoeve der
HYPOTHEEKHOUDERS,
in het openbaar worden verkocht:

Het HUIS,
toebehoorende aan de in staat van kennelijk onvermogen verklaarde vrouwe **Elisabeth Maria Cornelia Pollonis**, weduwe van **Heinrich Döbel**, ten regte genaamd **Ludwich Heinrich Döbel**, gelegen in Gang **Pollonis**, buurt of wijk **Rijswijk**, bij de verponding geregistreerd onder nummer **8816**, aldaar getaxeerd op *f* **15,000,—**, thans bewoond wordende door Mr. A. R. BLOM.

Namens de Weeskamer,
De Secretaris,
(1822) VAN BERCKEL BIK.

VERKOOP
van eene Suikerfabrijk.

In het begin van de Maand *Julij* aanstaande zal te Samarang, dag en plaats nader te bepalen, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, bij inschrijving worden verkocht: de

SUIKER-FABRYK KLALING,

met het daarbij behoorend Gouvernements-Kontract, groot **850 Bouws**, gelegen in de Residentie JAPARA, District TENGELLES.

Nadere informatien te bekomen bij den Heer C. S A. THURKOW te *Klaling*, bij de Heeren DORRE PAAL & Co. te *Samarang* en bij

TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

Batavia, 28 Mei 1862. (1832)

De Vogelnesten

van het Land *Klappa Noengal*, zullen in de eerste helft van Junij, bij publieke Vendutie worden verkocht.

ARNOLD EN ZONEN.

BATAVIA, 10 Mei 1862. (1846)

De Erfgenamen van wijlen den Heer
J. A. DEZENTJE,
besloten hebbende ***tot den verkoop*** over te gaan, der onderstaande

ONDERNEMINGEN,

bestaande in de Huurregten, op de LANDEN gelegen te *Soeracarta*, bekend onder naam

GEDAREN.
GETASSAN, ook bekend als LEBAK
en WRINGIN ANOM,
TEMPEL of KEBONSOH,
KAIJOE MAAS,
PODJOK.

Verzoeken reflecterenden vóór den 1e *Augustus* 1862, bij gesloten brieven aan het adres van den ondergeteekende te willen bekendstellen, de voorwaarden en koopsom, waarvoor zij een of meer dier Ondernemingen verlangen te koopen.

Nadere informatiën zijn nog te komen ten kantore der te *Samarang* gevestigde handelsfirma DORREPAAL en Co. en bij den Heer A. B. C. DEZENTJE te *Karang Anom*, residentie *Soeracarta*.

MIRANDOLLE.

Samarang, 23 Mei 1862. (1820)

De Ondergeteekenden,
Fabriekanten
van harde, witte Zeep,

verklaren mits deze, dat zij hun Fabrikaat bestemd voor exportatie naar Oost-Indie, bij overeenkomst, bepaald en uitsluitend aan één handelshuis aldaar hebben afgestaan en dat dus gevolgelijk alleen dat huis of deszelfs gemagtigden in staat zijn hunne Zeep te leveren; terwijl van heden af elk stuk Zeep *waarmerk van echtheid* met den stempel hunner firma zal voorzien zijn

ISAAC BOUSQUET EN Co.

DELFT, 1 Januarij 1862.

In verband met bovenstaande verklaring hebben de ondergeteekenden de Eer te berigten dat zij te Batavia uitsluitend belast zijn met den verkoop der teregt **zoo zeer gerenommeerde**

Bousquet Zeep,

en dat dus met verwijzing naar het *merk van Echtheid* bovengenoemd elke andere importatie onder gelijk merk als namaak **moet worden** beschouwd.

(1851) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

De Ondergeteekenden hebben wederom voorhanden:

Gegalvaniseerd IJZER, geribd,
van 7 voet × 30 duim
6 „ × 30 „

bijzonder geschikt tot het dekken van huizen, alsmede:

gegalvaniseerde IJzeren Emmers

van verschillende dimensien.

(1853) MACLAINE. WATSON & Co.

Ontvangen:

IJzeren Ledikanten, 8 v. breed.
do. do. $4^1/_2$ „

Compleete DRAAIBANKEN,
Een partij GOUDWERKEN, waaronder
HALS- en VESTKETTINGEN.
Stellen Hemd- en Manchetknoopen, Vestknoopen, enz.
Gestikte- en gewone Zadels.
Prachtige Wagen- en Bendytuigen.

(1859) JOHN PRYCE & Co.

---

v. Walchren & v. Dorp,
HANDEL-. TOKO- EN COMMISSIEHUIS.

ROODE BORDEAUX WIJNEN op fust en in kisten afgetapt.
Fijne Roode en Witte BORDEAUX WIJNEN.
BOURGOGNE WIJNEN.
Fijne en Ordinaire RHIJN- en MOESELWIJNEN.
Roode PORTWIJN op fust en op flesschen.
Witte Idem op flesschen.
Fijne en Ordinaire MADEIRA en TENERIFFE WIJNEN op fust en op flesschen.
Prima en Ordinaire CHAMPAGNE WIJNEN.
Holl. BIER } Eng. BIER } Bayersch BIER } in soorten, op fust en op flesschen.
Fijne en Ordinaire Fransche COGNAC op fust en op flesschen.
Bessen GENEVER; Genever A.V.H. en andere goede merken.
Onvervalscht SELTERSWATER.
Hollandsche } Fransche } Engelsche } Duitsche } PROVISIEN in BLIK, enz.
GESLAGT in flesschen en vaatjes.
Gezouten RUNDVLEESCH in vaatjes.
Gerookte OSSENMUISJES en SAUCIJS DE BOULOGNE in blik.
Gerookt VLEESCH en HAMMEN.
Diverse soorten KAZEN.
Diverse merken BOTER.
MANDARIJN GEMBER.
KOEK, BANKET, SUIKERWERK en GEDROOGDE VRUCHTEN.
Poeder- en andere CHOCOLAAD, JAMS, MOSTARD, ZUREN, GENUAOLIE, AZIJN, etc.
SPIEGELS en SCHILDERIJEN.
Eng. HANG-, TAFEL-, MUUR- en KANTOORLAMPEN.
PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK
TAFEL- en RIJTUIGKAARSEN.
TAFELGOED in stellen, HANDDOEKGOED, DAMAST, TAFELKLEEDEN, TOILINET in soorten.
Divers PLEETWERK
Berlijnsch-zilveren LEPELS en VORKEN in stellen.
Eng. TAFELMESSEN in stellen. (1772)
Manila- en Havana SIGAREN in soorten.
BIJOUTERIEN, PARFUMERIEN en GALANTERIEN.

ONTVANGEN
per SONORA *van Boston:*

OHIO EN BRANDYWINE RIVER MEEL,
in $^1/_2$ en $^1/_1$ vaten,
in Entrepôt en Consumptie.

Puike Hammen in vaten,
van 300 ponden.

WATER CRACKERS, in halve en heele Blikken.
FARINA in PAKJES, van 1 Pond.

BOTER in IJS.

PILOT BROOD in Entrepot en Consumtie.
EXTRA MESS BEEF in idem idem.

Split Peas.

VERSCHE VRUCHTEN IN BLIK, Geconserveerd in derzelve eigen Sappen, als:
PERZIKKEN, VIJGEN en KWEE PEEREN, PRUIMEN, KERSEN, ANANASSEN.

Versche Lobsters (Kreeften) in blik.

JAMS en JELLIS van Aardbezien: FRAMBOZEN en PRUIMEN.

Pepper Sauce.

Extra fraai en deugzame MUUR- en SCHEEPSKLOKKEN en andere soorten, loopende 1 Maand, 14 en 8 dagen met Slagwerk en Wekkers.

Fijne Oakwood, Walnut, Heywood, STOELEN
als:
MEDIUM YORK ROCKING, CRICKET, RUSELL, DAMES en PATENT WIPSTOELEN.

Medaillons Tétes-à-Tétes SOPHA'S.

LIBRARY: EVERET BUREAUX, GEBOGEN ARM-, BRACE ARM-, ROTARY DINING ROOM- en DAMES-STOELEN.
IDEM GARIBALDI en DIVERSE SALON STOELEN

IJzeren Fornuizen voor Keukens met toebehooren en Keukengereedschappen.

Kinder Wagentjes,

MECANIEK SPEELGOED, LOCOMOTIVEN, BENDIES, PAARDEN, OMNIBUSSEN.
OLIE-, GAS-, KROON-, HANG- en TAFELLAMPEN.
IJSKANNEN, van Verzilverd Brittannia Metaal.

Eene bijzonder ligte HANDWAGEN, op 4 Wielen.
AROMATIE SCHIEDAM SNAPPS.
STOUGHTON BITTER.

Wagentuigen voor 1 en 2 Paarden,
voor Americaansche WAGENTJES.

Eene elegante kist met
Timmermansgereedschappen,
bevattende tevens alle Gereedschappen door Ingenieurs en Modelmakers benoodigdheden
van *f* **650.**— waarde.

EENE AANZIENLIJKE PARTIJ GREENE PLANKEN, van 1 duim dikte.

Voorts:
de in Noord-Amerika algemeen in gebruik zijnde **MEDICIJNEN.**

Doctor's Perry Paine KILLER.
TRICOPHEROUS voor Dames Toilet (overtreffende Macassar Olie).
Doctor's D. Jaine FAMILY-MEDICINES en HAARMIDDELEN, zoowel om het haar te conserveren als om hetzelve te kleuren en te verwen.

(1847) VAN DEN ABEELEN & Co.

Ontvangen:

ENGELSCHE WAGENTUIGEN,
CARPETTEN,
zoowel Vierkante als Ronde,
Alcativen, Wagenkleedjes, enz.

(1859) CASSALETTE & Co.

Pas Ontpakt:

een ASSORTIMENT gekleurd, gestreept en geruit FLANEL voor Morgenjassen,
alsmede:

50 dozijn fijne Heeren Hemden.

(1864) CASSALETTE & Co

Gebrs. ROSELJE EN Co. hebben dezer dagen ten verkoop ontvangen de ondervolgende goederen welke zij bijzonder kunnen aanbevelen, als van voortreffelijke kwaliteit.

Tafel- en Servetgoed, Vaatdoekgoed, Handdoekgoed, Tafelkleeden.

Flanellen Borstrokken voor Dames,
WASDOEK met of zonder ***franje.***
Voorts zijn bij hen verkrijgbaar:

Ovale Spiegels in vergulde Lijst,
Medaillon Schilderijen,
TOILET ZEEP in kistjes,
PALMOLIE „ „ „
Alsmede:

IJzeren Legstoelen

van de meest gewilde vormen, en
KAMPBEDDEN naar een verbeterd
(1866) model.

FABRIEK EN MAGAZIJN
van

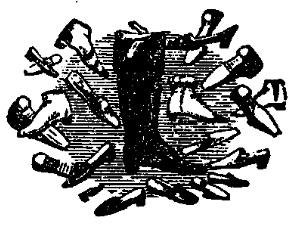

LAARSEN
en
SCHOENEN,
van
G. H. ZIEGELAAR,
Dam, 522, Amsterdam.

	het paar.
Stoffen Heeren Bottines	*f* 3,50
Verlakte Heeren Bottines met Elastiek	„ 4,50
Bal en Gala Heeren Schoenen met Rosetten	„ 4,50
Stoffen Dames Laarsjes	„ 2,50
„ „ „ met hakken	„ 3,—
„ „ lage Schoenen	„ 1,50
„ „ Bottines	„ 1,75
„ „ „ met Elastiek en Rosetten	„ 2,50
Goudleeren lage Dames Schoenen	„ 1,75
„ „ „ „ met Rosetjes	„ 2.—

Honderde soorten van KINDER LAARSJES en SCHOENEN; alles is naar de nieuwste en netste modellen van *Parijs* en *Londen* en van de beste kwaliteit.

Om de juiste maat over te zenden, gelieve men slechts op een strookje papier de lengte en breedte van de voeten aan te teekenen.

WINKELIERS en GROSSIERS hebben naar kwantiteit hunner bestelling rabat.

Alles af te leveren *à contant* in *Amsterdam*, brieven en pakjes *franco*. (1875)

***Commissiehuis van* J. SPEET.**

Bij den Ondergeteekenden zijn steeds voorhanden:

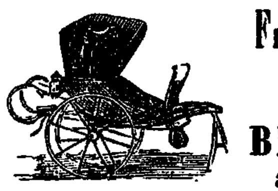

Fraaije nieuwe TENTWAGENS.
MYLORDS, HANDWAGENTJES.
BENDIE'S, PALANQUINS,
alles tegen zeer matige prijzen.

(1848) J. SPEET.

A Noordwyk.

MAGASIN DE PIANOS
DE LA FABRIQUE
DUBRAY & CIE.

Reconnues dans Java pour leur grande solidité et leur belle qualité de son. Garantis contre toute fracture provenant du défaut de construction.

La maison vient de recevoir une facture

d'instrumens de cuivre pour musique militaire de la fabrique de *Sax* de Paris,

Fournisseur de toutes les musique militaire de l'Europe.

Grand perfectionnement, nouveau système de SAXSOMNITONIQUES CHROMATIQUES à 3, 4 et 5. PISTONS MUSIQUE, MÉTHODES, et grand assortiment de cordes pour tous les INSTUMENS, VIOLON, BASSE, etc.

Réparation de PIANOS, ORGUES, etc.
Accords simples et à l'abonnement.

(1851)

GUANO.

Ter opruiming van den nog in de pakhuizen van de FACTORIJ DER NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ te **Batavia** en te **Samarang** aanwezigen voorraad van

PERUVIAANSCHE GUANO,

is de verkoopprijs van **f 11.70** per pikol teruggebragt op **f 8,50** per pikol, en voor partijen boven de honderd pikols op **f 8.**— per pikol. (1809)

FABRIEK
voor
Stoom- en andere Werktuigen,
IJZER- en KOPERGIETERIJ,
KOPERSLAGERIJ en KETELMAKERIJ,
STOOMHOUTZAAGMOLEN
en
Depôt van gezaagd en ongezaagd Hout
van
(1634) J. B. DROSSAERS.

SPAARBANK.
Zitdagen 3 en 17 Junij.
(1852)

Ontvangen per Giscours:

Eene prachtige Pendule van brons met Candelabres,
FRANSCHE BESCHUITJES
als:
St. GEORGES, CRACKERS met ANIJS, met VANILLE DAMES, DIVERSE SOORTEN.

Lyonsche Saucijsen.
Champagne Lelegard & Co.
enz. enz.

(1876) L. PLATON & Co.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER
RIJSWIJK.
VAN
WALTER WOODBURY.
Dagelijks geopend van half acht tot tien uur. (1810)

Bataviaasch Praauwenveer.

De stoomer **Tjiliwong**, is bestemd tot het afhalen en aan boord brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.
Vertrekt ten 7 ure des morgens.
Ligplaats binnen den kleinen boom. (1849)

Onze Generale Volmagt aan den He[er]
William Graham Ker[r]
verleend, is van heden af ingetrokken.

MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 27 Mei 1862. (1835)

Nederlandsch-Indische
ZEE- & BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ

Genoemde MAATSCHAPPIJ is voortdurend bereid tot het sluiten van verzekering tegen schade door

BRAND

te veroorzaken, hetzij op **Suiker-, Koffij-, Thee-** of andere **Etablissementen** en **Inventaris**, als op **Woonhuizen**, alsmede **Inboedel** en **Meublair**,

waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 cent 's jaars voor iedere verzekerde *f* 100,—, afhankelijk van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het **Bestuur:**

P. TIEDEMAN, JUN., *Direkteur.*
F. H. TIEDEMAN, *wd.*
Agenten op Java:
FRASER, EATON & Co., te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang,*
SAPORTAS & Co., *Banjoewangie.* (183[.])

NORTHERN
ASSURANCE COMPANY
gevestigd te LONDON sedert 1836.

Brand- en Levensverzekering

KAPITAAL GROOT **1,295,760** PONDEN STERLING.

De Ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, gaan steeds voort met het sluiten van Polissen van Assurantie op de meest billijke en voordeelige voorwaarden op WOONHUIZEN, met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN, GOEDEREN, KOFFIJ-, THEE- en SUIKER ETABLISSEMENTEN.

(1632) MORGAN, MELBOURN & Co.

PHOENIX FIRE OFFICE.
Gevestigd te LONDON sedert 1782.
ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen,** tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . . . $^1/_4$'s jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . $^3/_4$ °

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. $^3/_4$ °/₀

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . $1^1/_4$

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . . . $1^1/_2$ °/₀

Op Schepen, liggende op Reeden. . . $1^1/_2$

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(1631) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

Namens President en Directeuren der Javasche Bank wordt berigt:

1o. dat de kommissie op den 22 April jl. in de algemeene vergadering van deelhebbers verkozen, na onderzoek en goedkeuring der balans, de behaalde winsten, daaronder begrepen de afgezonderde winst van het boekjaar 1860/61, tot een beloop van *f* 761.881. 54, heeft verdeeld als volgt.

Uitdeeling van 19 pCt. of *f* 95. per aandeel gevende 8000 aandeelen *f* 760.000.

Te brengen op winst & verlies rekening 35ste boekjaar » 1881.54.

f 761881.54.

2e. dat tot het erlangen van uitbetaling van het voorschreven dividend bij assignatie ongezegeld wordt getrokken in den navolgenden vorm:

Invulling van woonplaats en dagteekening.

De Javasche Bank betale aan . . . . of order de som van (bedrag) voor het volle dividend over het 34ste boekjaar op (invulling van getal) bewijzen van aandeel staande ten name van (invulling van naam voluit).

Voldaan

(*Invulling der handteekening*).

zullende de naamteekening van personen, welke van Batavia afwezig zijn, dienen bewaarheid te worden door het hoogst plaatselijk gezag ter woonplaats van den trekker.

3e. dat de Heeren J. A. STOK en A. R. J. CRAMERUS, tot Directeuren zijn benoemd in plaats van de als zoodanig afgetreden Heeren J. A. RUHLE en G. SUERMONDT.

De Secretaris,
H. ROCHUSSEN

BATAVIA, 26 Mei 1862. (1869)

PRAAUWEN VEER en WERF
VAN DE
Wed. VAN DER MEULEN.

Met Praauwen van dit Veer bestaat er steeds gelegenheid om

Goederen, Machineriën, enz.,

over te voeren van

Batavia en de omliggende plaatsen,

als: om de West tot *Tiringien* in *Straat Sunda*, en om de Oost tot aan *Pecalongan*, en het afhalen van PRODUKTEN van *Bantam*, *Tjicao* langs de *Tjitarum*, *Pamanoekan*, *Indramaijoe*, *Dadap* en *Cheribon*.

Bij genoemd Veer zal tegen September van dit jaar een

STOOMSLEEPRADERBOOT

in de vaart gebragt worden, waarmede de Praauwen naar en van de diverse plaatsen zullen kunnen gesleept worden.

Aan de Werf bestaat er steeds gelegenheid tot repareren van Sloepen en het maken van Hout en IJzerwerken ten behoeve der Schepen.

Batavia, 31 Mei 1862. (1865)

Javasche Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij.

Algemeene Vergadering

van Deelhebbers ten Kantore van de Maatschappij, op DINGSDAG den 17den Junij aanstaande, des namiddags ten een ure, tot het benoemen van eenen Commissaris in de plaats van den Heer D. T. PRYCE, die wegens vertrek naar Nederland als zoodanig is afgetreden.

De Directeuren,
VAN BERESTEIJN,
(1855) W. SUERMONDT, Wz.

VERHUISD:

van
PASSER BAROE
naar
Gang Patjenongan, in de nabijheid van de Chinesche *Wagenverhuurderij*.

J. GROENEVELD, *Derksema*,
(1871) *Vroedmeesteres.*

Vermist:

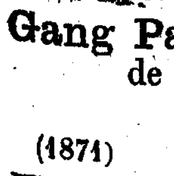

In den avond van den 29 dezer op de hoogte van de brug van Cramat, **Een zwart bonte Cangoroe Hond, reu,** luisterende naar den naam van *Victor*, en voorzien van eene ketting halsband met den naam des eigenaars *J. E. van der Bank*, die genegen is de terug bezorging mildelijk te beloonen.

(1865)

Te Koop of Te Huur!

EEN HUIS staande op **Molenvliet.**

Te bevragen bij
(1856) J. F. ARNOLD.

TE HUUR met 1 Julij e. k. HET HUIS

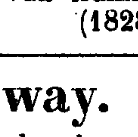

gelegen op Rijswijk hoek gang Pool, thans bewoond door den Heer C. J. VLAMINGH KIEBERT.

Te bevragen bij de O.-I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente. (1828)

De pillen van Holloway.

Zijn een onfeilbaar geneesmiddel van het hoesten, gevatten koude enz. ongemaken die zoo algemeen zijn in dit jaargetijde. De helft der ziekten waarmede de lijdende wenschheid bezocht wordt, wordt veroorzaakt door de ongepaste behandeling van het ligchaam, wanneer men aangehaald is met hoesten of koude of door verwaarlozing derzelven, hetwelk tot de noodlottigste uitkomsten leidt.

Door aanhoudend gebruik der pillen van Holloway, worden die verschijnselen spoedig ontworteld; de maag wordt versterkt en de slijm, die voor de natuur schadelijk is, zal weldra uitgestorven zijn.

Doosjes Pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia bij S. B. van Kleeff en Co.
» Banjoemaas » M. S. Cheriman.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Djocjocarta » Buijn en Co.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort,
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok en Co. (1850)
» Samarang » H. L. Lijon en Co.

de Groot, Kolff en Co. en de hoofd agenten Soesman en Co.

De Ondergeteekenden hebben de eer bekend te maken, dat onder 1 April jl. alhier door hen is opgerigt een

Toko- en Commissiehuis

onder de firma

Wed. DORT EN ZOON,

zich in de gunst van het geëerd publiek aanbevelende.

De Weduwe DORT,
L. E. VAN DORT.

TAGAL, 20 Mei 1862. (1826)

G. KOLFF & Co. te Batavia.

Ontvingen uit Parijs:

Uitsluitend voor Photografische

Portret-Kaartjes,

een keurig assortiment *Accessoires*, alleenlijk daarvoor ingerigt, als:

KLEINE VERGULDE- en HOUTEN LIJSTJES.

Prachtige ALBUMS van LEDER, SCHILDPAD- en IVOOR- met Prachtsloten. (Uitnemend geschikt voor geschenken)

Geheel nieuwe Vergulde STANDAARDS, om op CONSOLES te plaatsen, voor twee en meer Portretten.

Groote KADERS tot opname van 12, 16, 20 en 24 PORTRETTEN.

Alles tegen zeer billijke prijzen. (1874)

Berigt aan het Leger.

Ter verzending gereed:

MR. VAN DER HOUT,

Handleiding ten gebruike bij de uitoefening der Militaire Regtspleging, hoofdzakelijk ten dienste van het Leger in Nederlandsch-Indië. Prijs *f* 7,—

franco per post . . . „ 8,—

Heeren Inteekenaren zullen binnen kort hunne Exemplaren bij de verschillende Boekhandelaren van Nederlandsch-Indie kunnen bekomen.

Nog werd door den Ondergeteekende uitgegeven:

Bij- en omgewerkt Reglement op het beheer der militaire nalatenschappen, ten gebruike voor militaire Kommissarissen,

door den Kapitein-Kwartiermeester VAN BOVEN.

Prijs *f* 1,—

(1825) H. M. VAN DORP.

Ten gevolge van zijn aanstaand vertrek naar Europa, en ter vermijding van later te ondervinden moeijelijkheid in den ontvangst van betaling, verzoekt ondergeteekende een ieder, die iets van hem te vorderen heeft, daarvan opgave in te zenden voor of op 30 Mei aanstaande.

(1811) D. T. PRYCE.

Vertrekkende Personen.

Arnold Bik. (1834)

Het vertrek van de Stoomboot

PALEMBANG PAKKET,

Kapt. J. F. SCHEEL,

is bepaald voor iedere Maand

op den 1en naar Lampongs, Tel. Betong.
„ „ 6en „ Cheribon.
„ „ 11en „ Palembang, op de terugreis Muntok aandoen.
„ „ 23en „ Cheribon en Tagal.

Adres:

BUIJS, JACOBSEN EN Co.

Agenten,

de Heer RUZETTE, te *Cheribon.*

(1812) » » VAN DER VOORT, te *Tagal.*

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand MEI 1862, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 15den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES, } te *Batavia* en te *Soerabaija.*

NIEUWVEEN en SCHUIJMER, te *Samarang.*

(1814)

LET WEL.

Stoomvaart naar *Samarang* en *Soerabaija.*

Door tusschenkomende omstandigheden za den 29sten Mei *geen* Stoomschip van *Soerabaija* via *Samarang* naar *Batavia* vertrekken, en ook niet van *Samarang* naar *Soerabaija* op

den 1sten Junij; —

wel zal een Stoomschip van *Batavia* naar *Samarang* vertrekken op

29 Mei,

om van daar weder naar *Batavia* terug te keeren

1 Junij.

(1815) W. CORES DE VRIES.

Passage naar Nederland,

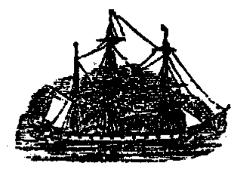

wordt aangeboden met het Nieuw Gebouwd Clipper Fregat Schip

ORANJE NASSAU,

Kapt. G. STRANG VAN HEES,

om tegen Medio Julij derwaarts te vertrekken.

De sierlijke en doelmatige Kajuits-inrigting van dezen Bodem, waarvan eene teekening ten Kantore van de Ondergeteekenden voorhanden is, maakt deze gelegenheid voor repatriëerenden allesints aanbevelenswaard. Een gexamineerd GENEESHEER bevindt zich aan boord alsmede eene Melkgevende KOE.

Voor nadere Informatiën bij den GEZAGVOERDER, de Heeren J. F. VAN LEEUWEN & Co. te Soerabaija, en alhier bij

de Agenten,

(1830) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend en voor passagiers uiterst doelmatig ingerigte Nederl. Schip

Christine & Jeannette,

Kapitein N. RADEMAKER,

voerende een geëxamineerden Doctor.

Het vertrek van hier naar *Amsterdam* zal in de tweede helft der maand Junij plaats hebben.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren MAC LENNAN & Co., te *Soerabaija*, en alhier bij

de Agenten,

(1827) G. BUIJN & Co.

Aan Passagiers naar Nederland

wordt eene bijzonder gunstige gelegenheid aangeboden per het Nederlandsch Schip

Admiraal Piet Hein,

Kapitein HAZEWINKEL,

van hier vertrekkende in de eerste helft der Maand Junij.

Adres bij

de Agenten,

(1813) J. CEZARD EN Co.

De groote omwenteling bij het Marinewezen.
II.

Wij hebben in het vorig stuk gezien dat de resultaten van een korten strijd tusschen de *Merrimac* en de *Monitor* eene omwenteling bij het marinewezen hebben daargesteld. Die omkeering zal gewigtig, van veel invloed op het lot van vele natiën zijn en tevens zal zij complect zijn. Natiën die als zeemogendheden te boek staan en er voor willen blijven doorgaan, zullen evenzeer nieuw geconstrueerde schepen dienen aan te bouwen, wier inrigting zoo geheel zal moeten verschillen van den ouden bouwtrant, als zij er die gewoonlijk eene grooter vloot op na houden. Deskundigen verklaren dat voortaan slechts twee soorten van schepen dienen tot stand te komen, namelijk gepantserde vaartuigen voor kustverdediging, dus de zoogenaamde drijvende batterijen, en schepen voor de zeedienst. Trouwens deze overtuiging scheen men vroeger ook reeds te hebben bij het voorstellen van het plan om de scheepsmagt slechts uit linieschepen en kanonneerbooten te doen bestaan, en al die overige tusschenvaartuigen als van een twijfelachtig nut af te schaffen. Behalve die hoofdverdeeling zal er toch wel eene nadere verdeeling in de soorten der vaartuigen komen, om het verschil van doel en bestemming aan te geven, want we kunnen toch maar niet aannemen dat alle vaartuigen tevens stoomrammen zullen zijn, of dat alle koepelschepen naar hetzelfde stelsel zullen worden ingerigt of zelfs dat alle stoomrammen dezelfde zwaarte zullen erlangen. Daarbij zijn voor marinevaartuigen, die voor plaatselijke diensten bestemd zijn ook vaak wijzigingen noodig, al naar de locale gesteldheid dier plaatsen zulks vereischen. Ook het personeel der marine kan geacht worden door dit alles eene wijziging te ondergaan. De verandering der geheele inrigting zal ook de werkzaamheden en pligten der schepelingen wijzigen: men zal nieuwe instructiën, reglementen en theoriën moeten leeren, want zoowel de zeeofficier als janmaat zal in een nieuwen werkkring worden geplaatst. Daarbij laat het zich voor alsnog aanzien dat het verblijf op die vaartuigen er niet op zal verbeteren en de dienstpligten er tevens niet aangenamer mede zullen worden. Vooral zullen de zeeofficieren geene zwakke zenuwen mogen hebben gedurende een zeegevecht met deze soort van schepen, want èn losbrandingen van eigen geschut èn het ontvangen van vijandelijke kogels zullen op die gepantserde vaartuigen gerucht genoeg maken. Is die geheele vernieuwing gewigtig voor het marinewezen als ligchaam, als tak van dienst en werkkring op zichzelven, niet minder grooten invloed zal deze omstandigheid uitoefenen op zeemogendheden, wier middelen beperkt of wier krachten te kort schieten om gevolg te kunnen geven aan de groote uitgaven die deze verandering te weeg brengt.

Vroeger was het bezit eener vloot reeds eene kwestie van geld, nu echter is dat bezit eene zaak van schatten. Gelukkig thans het land dat zoodanige middelen bezit, en dat daarbij niet verstoken is van geschikte bouwkundigen, want thans zou door bekrompene waanwijsheid de natie door immer slecht uitvallende proeven nog meer schade ondervinden dan vroeger zoowel door het nutteloos geld verspillen bij het bouwen, als bij het eventueel in actie komen. Thans is niet alleen het groot getal vaartuigen de maatstaf van sterkte eener marine, thans komt het meer aan op de individuele deugdzaamheid, goede werking en inrigting van elk vaartuig in het bijzonder. Wij herhalen 't: gelukkig het land dat genoemde middelen bezit, want zij zijn de hoofdvoorwaarden der nieuwe vloot, maar ook gelukkig de natie welke op dezen oogenblik niet met eene te groote massa oude of ondoelmatige schepen is opgescheept, die voor geene verbetering vatbaar zijn. Hoe groot Engelands zeemagt ook is en dus aan veel van zijne oorlogsbodems eene andere bestemming zal moeten geven, zijn toch een vrij groot getal kapitale schepen onmiddelijk voor vernieuwing en verandering aangewezen kunnen worden, om weldra als gepantserd schip of drijvende batterij in de vaart te komen. Wat overigens het bezitten van oude schepen betreft, is Duitschland al vrij gelukkig; nog geene millioenen zijn aan eene talrijke vloot besteed geworden en de voor de vloot bestemde gelden kunnen nu gereedelijk voor het nieuwe stelsel worden aangewend. Frankrijk echter, dat het eigenlijk voorbeeld en de impulsie heeft verstrekt voor de groote omkeering, schijnt ongetwijfeld door de uitkomsten zijner eigene vinding in eene moeijelijke positie te verkeeren, daar toch zijne gedwongene bezuinigingen niet wel zullen strooken met eene enorme vermeerdering van uitgaven ter vervorming zijner Marine.

Maar — wat zal er ten gevalle der marine in Nederland uitgerigt worden? Zal het Nederlandsche volk — zegge Tweede Kamer — eenstemmig met de regering over dit punt van behoud denken, zoo als in Engeland is geschied en waardoor afdoende, oogenblikkelijke maatregelen mogelijk waren? — Waarlijk de eischen eener nieuwe marine zijn groot! Zal men ze kunnen bevredigen met halve maatregelen? Een regt begrip van de zaak en het gezond verstand zeggen neen! Maar zal men soms weer eens *beproeven?* Het is niet te hopen, want *te groote* belangen hangen af van een goed begrip en eene flinke uitvoering der zaak. Niet alleen toch eigen kusten, maar ook belangrijke Kolonien moeten worden beschermd en verdedigd, en dit zal voortaan niet meer kunnen geschieden door gebrekkige middelen. Wanneer derhalve regering en volk deze aangelegenheid aldus betrachten, kan het niet anders of onze marine zal verrijzen uit den staat van verval en achteruitgang, niet in het aantal harer *proefstoomschepen*, maar in het bezitten van proefhoudende vaartuigen, die de steun en de sterkte zullen moeten uitmaken onzer zeegaten, kusten en Kolonien. — Worden daarentegen geene, of wat het zelfde is, onvolkomene maatregelen ten deze genomen, dan zullen zij slechts leiden tot uitputting der schatkist, beschaming en eindelijk verlies.

Men kan ligtelijk ontwaren, dat in al wat wij daar bezig waren te hopen, ook eenige vrees doorstraalde. Maar is die vrees dan zoo onnatuurlijk, zoo ongegrond? We zeggen neen! als wij onze tegenwoordige vloot beschouwen als bestaande uit een restant schepen van vroegere dagen *plus* eene reeks van latere proefstukken, die meest allen ongunstig zijn uitgevallen, en die zelfs reeds vóór deze omwenteling als onvoldoende werden aangemerkt voor de diensten waartoe zij waren bestemd. Maar zal men ons toe voegen: wij zijn immers in onze marine reeds menigeen vooruit, want hebben we niet behalve de gewone oorlogschepen die in de laatste jaren in getalsterkte waarlijk niet zijn verminderd, ook al drijvende batterijen?

Wij hebben er reeds zes, en juist het bezit er van maakt onze vrees wel iets grooter, want wie meenen moge, dat deze hulpelooze gewrochten zullen kunnen voldoen aan de tegenwoordige groote eischen zal zich deerlijk bedrogen vinden. Hebben die logge gevaarten eene eigen beweegkracht? Zijn ze sterk en voldoende beschut om het zwaarste vijandelijk geschut te weerstaan en met gevolg te beantwoorden? Op dat alles kan niet al te bevestigend worden geantwoord, vooral als men de bewapeningen nagaat die de oorlogschepen der nieuwere constructie zullen voeren. Want ziet! de armstrongs kanonnen van gewoon kaliber op de *Warrior* zijn die van 100 pd., zoo ook voerde de *Merimac* een 100ponder, wiens schoten echter niets vermogten op den vijand, terwijl de *Monitor* dubbel schoten van 170 pond afzond. Doch daarenboven zullen weldra gegroefde en gladgeboorde stukken in dienst gesteld worden van 200, 300 tot 600 pd. toe!

Wij zullen vooreerst niet langer bij deze kwestie blijven stilstaan en slechts afwachten, of de groote algemeene omwenteling bij de marine voor ons zeewezen gunstig of ongunstig zal worden bevonden, van welke omstandigheid ook de voorspelling afhangt van het toekomstig lot van Nederland en zijne Kolonien.

Opmerking.

Het *Bataviaasch Handelsblad* van 28 Mei ll. schijnt het niet doelmatig te vinden, dat onze handelshuizen tot meer gemak en gerief voor hunne communicatie naar Europa zich met een hier gevestigd Nederlandsch-Indisch kantoor zouden verstaan, om hunne telegrammen van het eindkantoor Aden naar Europa geëxpedieerd te krijgen, en zou liever zien, dat dit door middel der *Engelsche* P. en O. compagnie plaats greep. Dat blad doet het voorkomen als of wij berigt hadden, *dat men zich te Aden moest abonneren.* Hebben wij dan de hier gevestigde firma *van Leeuwen & Co.* niet opgenoemd?

Wij hebben niets tegen de Engelsche P. en O. compagnie, doch wij herinneren ons wel de herhaalde klagten in de verschillende Engelsch-Indische bladen aangeheven over de weinige welwillendheid en gedienstigheid dier Maatschappij, welke zij zoo vaak aan den dag moet hebben gelegd in aangelegenheden tot haren werkkring behoorende. Ook schamen wij ons niet te verklaren, dat wij als Nederlandsch-Indisch orgaan ook de belangen *onzer* landgenooten voorstaan, als zij namelijk die van het groot publiek niet in den weg staan. Ware dit laatste het geval, dan zou men ons als partijtrekkers mogen beschuldigen.

Ook zegt het *Bat. Handelsblad*, dat de telegraafkabel tusschen Suez en Jubal defect is. Wij weten, dat dit plaats gehad heeft, doch de *laatste* berigten melden ons juist, dat de gemeenschap tusschen Suez en het eiland Jubal weer is hersteld, zoo als wij reeds in een vorig nommer hebben medegedeeld. Ten overvloede echter zullen wij hier tot slot eene vertaling laten volgen uit den *Friend of India*, welk blad deze zaak duidelijk mededeelt.

„Wij zien het bevestigd dat een telegram is ontvangen van „de expeditie belast met het herstellen van den kabel in de „Roode zee, inhoudende dat de kabel tusschen Suez en het eiland „Jubal (200 mijlen) behoorlijk is hersteld. Er is een station te „Jubal geopend en de Maatschappij heeft met de Postdienst „der vaartuigen van de P. en O. Compagnie voor het ontvangen der berigten een overeenkomst getroffen. Brieven kunnen „dus *direct* naar Jubal worden gezonden in plaats van naar „Alexandrie."

INGEZONDEN STUKKEN.

Weder antwoord.

Het *Bat. Handelsbl.* doet ons te veel eer door ons schrijven met dat van Multatuli op eene lijn te plaatsen.

Ziet dat blad laag op Multatuli's schrijven neêr, wij zien er hoog tegen op — maar dat is niet het geschil dat ons bezig houdt.

Ter zake:

Het bedoelde blad werd door ons te regt gewezen, toen het beweerde dat de gulden van 1839 meer fijn zilver houdt dan de gulden van 1816.

Wij toonden aan dat juist het omgekeerde het geval is. Het *Handelsblad* verklaart wartaal te zijn onze bewering dat de alliage in den gulden moet voor de fabriekmatige bewerking! en beweert dat dit wordt gedaan om de *kosten* der bewerking te *dekken*. Ware er dit mede beoogd, waarom dan den gulden niet gemaakt van fijn zilver wegende 200 azen, in plaats van 224 gemengd? Met opzet zwijgen wij van den nieuwen gulden; — immers zou het *Handelsblad* de tegenwerping gereed hebben „de wetgever wilde er juist één lood gewigts aan geven en dat geheel van fijn zilver te maken was hem te kostbaar". Maar vroeger bestond de phantasie niet bij den wetgever, om den Standpenning een bepaald afgerond decimaal gewigt te geven — en alliage is toch altoos gebezigd.

Wij zouden ons geschil kunnen doen uitwijzen door den Muntmeester te Utrecht; — althans wanneer de volgende aanhaling het *Handelsblad* niet van zijne dwaling mogt genezen: Op bladz. 375 I deel Scheikunde voor den beschaafden stand en het fabriekwezen, door J. Girardin, hoogleeraar in de Scheikunde, Gouda 1851 staat:

„In zijnen staat van volstrekte zuiverheid is het zilver harder dan het goud, maar niet zoo hard als het koper; ook moet men bij de munten, van dit metaal vervaardigd, altijd eene zekere hoeveelheid koper alliëren, zoo men wil, dat zij hunne gedaante behouden en langer aan de afslijting weerstand bieden".

Wanneer Standpenningen in Nederland en Indie uiterlijk dezelfde gedaante hebben, maar verschillen in fijn zilver, dan zal het land waar den standpenning het meeste gewigt is gegeven, schade ondervinden. Is dat verschil gering, dan zal er geen speculatie in het groot van gemaakt worden, maar reizigers in de beide gewesten zullen toch altoos de meer wigtige tegen de ligtere ruilen.

Wanneer het Indisch geld een ander uiterlijk gegeven werd, dan stemmen wij toe, dat het zich verhouden zou als andere vreemde munt tot den gulden in Nederland.

Maar het is een van de grootste wenschen der staatslieden — die het onderling handelsverkeer der volken voorstaan — dat alle volken één zelfden standpenning aannemen — zou de Nederlandsche regering niet dwaas handelen om voor de verschillende gewesten welke onder haar gebied staan, twee standpenningen aan te nemen?

Wij hebben met de Redactie van het *Handelsblad* veel op en zijn dankbaar dat ze niet ophoudt voor de Indische belangen te strijden. Echter ten aanzien van het „Muntwezen" komt het ons voor dat sommige harer begrippen verward zijn, en wij komen daartegen op, opdat in Nederland niet de waan ontsta — dat niemand in Indie ter zake zuiverder inzigten heeft.

Het consignatiestelsel, dat het *Handelsbl.* in het geschil haalt, veroordeelen wij evenzeer als dat blad. Die instelling komt de belastingschuldigen van het Nederlandsch Gouvernement op duizenden en duizenden te staan, waaruit het dividend der Handelmaatschappij gevonden wordt. Verkoop der producten hier te lande, en oprigting eener munt om den Handel in de gelegenheid te stellen zilver van allerlei gedaanten in Nederlandsch numerair te doen verslaan — zal den uitgedoofden Handelsgeest in Nederland opwakkeren, en geen land ter wereld zal zoo overvloedig van numerair voorzien worden als Indie. Het gewraakte stelsel sleept de overmijdelijke onkosten naar zich dat het Gouvernement de specien — afkomstig uit de opbrengst der productveilingen — naar hier moet laten overbrengen, ten einde zijn plantloon te kunnen voldoen.

Voorschotten aan Suikerfabriekanten

Onder dat hoofd biedt het *Handelsblad* in zijn nummer van jongstleden Zaturdag ons een artikel aan, en eindigt dit met de hoop te kennen te geven dat de Indische pers één lijn zal trekken in de beoordeeling van de handeling van het Gouvernement in deze aangelegenheid. Ofschoon niet altijd en in alle opzigten met dat blad instemmende, erkennen wij gaarne dat het *Handelsblad*, waar het op aankomt om de Indische belangen te verdedigen of voor te staan, dikwerf en ook dit maal in de eerste gelederen wordt aangetroffen, en wij vereenigen ons geheel en al met de denkbeelden ter zake door dat blad in het midden gebragt.

Toen de 2de Kamer aandrong op eene wettelijke regeling op de uitgiften en de vernieuwing der Suikercontracten, begreep de minister Rochussen dat zonder tusschenkomst der wetgevende magt te moeten doen. Was hij er op uit eenerzijds den contractanten groote voordeelen te doen behouden, anderzijds wenschte hij der oppositie in sommige punten toe te geven en koos natuurlijk daarvoor die uit, welke eene ergernis in de oogen der oppositie, maar voor de contractanten van gering belang waren. *Renteloze* voorschotten behoorde tot de eersten, — de oppositie door hartstogt verblind zag niet in dat het verleenen daarvan een onbeduidend voordeel was, en dat het rationeel is en overal ter wereld in gebruik, dat voor te verrigten arbeid voorschot wordt verleend, dat geheel met de ware oeconomische begrippen in overeenstemming is. De kapitalist komt den ondernemer die voor hem arbeidt met geld te hulp, wetende dat met het te verkrijgen fabriekaat de schuld gedelgd wordt.

In het gegeven geval kon de onthouding van een voorschot van 30 à 40 mille gedurende een tijdvak van 8 à 9 maanden *aan den fabriekant* hoogstens op 3 à 4 duizend gulden te staan komen; een bedrag onbeduidend in verhouding tot de groote winsten met de onderneming te behalen. De maatregel trof dus den fabriekant weinig, terwijl de oppositie goedkoop werd bevredigd.

Maar de minister had de gevolgen van den maatregel niet voorzien; een toestand werd er uit geboren die de fabriekatie van de suiker in gevaar bragt. Toen elke fabriek gemiddeld 's jaars uit 's lands kassen 30 à 40 mille voorschot genoot, bragt het Gouvernement 's jaars 3 à 4 millioen in specie aan de markt; hield dat eensklaps op, dan moest er op Java geld gebrek ontstaan, want een bedrag van dien aard is beslissend op eene beperkte geldmarkt als die van Java. Het geld van de gemeente was reeds geheel geoccupeerd; in den handel bleek zulks door de hooge Escompto's van 9%.

De overige bedrijven konden weinig numerair afstaan aan eene industrie, in wier behoefte tot dusverre was voorzien uit 's lands kassen.

In Europa brengen zulke toestanden hun eigen herstel mede, — bankiers te Londen, Parijs en Amsterdam staan met elkander in relatie, en 't zilver stroomt naar de markt waar gebrek, waar het geld duur is. De munt verslaat Engelsch in Fransch of Nederlandsch geld, of omgekeerd; op Java hebben de bankiers geene relaties met Britsch-Indie — en de Escompto van 1% 's maands te Singapore duidt reeds aan dat ginds de markt niet overvloedig is.

En al konden wij de ropijen naar hier lokken, het middel ontbreekt ons om er dubbeltjes, kwartjes en guldens van te slaan — de stukken die de suikerfabriekant behoeft om dagelijks zijne koelies en werklieden tevreden naar huis te zenden en hen te bewegen den volgenden morgen weder te keeren.

„Waar blijven de fabrieken met hunne winsten van een vorig jaar?" wordt het Handelsblad in een partikuliere correspondentie gevraagd. De suikerfabriekanten zijn geen Noord-Hollandsche boeren, die hunne winst in spetie in eene geldkist bewaren; zij bezigen haar òf tot ander bedrijf, òf tot afdoening, en dat wel de meesten, der schuld welke op hun fabriek rust. Het grooter deel der fabrieken zijn in de 2e of 3e hand, en bezwaard, — een omstandigheid, het zij ter loops aangemerkt, die den humanen heer Rochussen voorzeker het meest heeft genoopt om eene regeling te maken, welke voor de fabriekanten nog zoo voordeelig is. Bovendien, de fabriekanten hadden de krisis niet voorzien, en het numerair dat vorige winst hun in handen had gegeven was weggestroomd ter afdoening van schulden, of belegd in ander bedrijf.

Zonder den bijstand van het gouvernement was eene ondragelijke krisis ontstaan — en teregt beweert het *Handelsblad* dat die krisis 's lands belangen in de eerste plaats bedreigde. Het gouvernement verkeerde in denzelfden toestand als de kapitalist die iemand te werk heeft gesteld, daarvoor zich reeds groote opofferingen heeft getroost, maar bemerkt dat de geheele onderneming zal mislukken, als hij eensklaps halstarrig de koorden zijner beurs toetrekt, terwijl als hij dat niet doet, de onderneming volkomen zal gelukken.

De door het Gouvernement verleende hulp stemde geheel Indie tot erkentelijkheid, ieder prees den Gouverneur-Generaal die handelde, waar een ander zich welligt door een warreling van adviezen en consideraties had laten ophouden en afleiden.

De suikerstokken zouden op de velden verdord zijn, voordat eenig besluit genomen ware — de bevolking, de fabriekant, het batig slot en later alle takken van bedrijf, ze hangen allen te zamen, hadden onder die besluiteloosheid onberekenbaar geleden.

Dat bij die overweging *hier te lande* geene gedachte opkwam, om den maatregel in eenig opzigt te kritiseren, laat zich begrijpen, maar ook laat het zich verklaren dat in het Moederland, waar die nood niet begrepen is, het gewigt van dien maatregel niet is overzien, en men, door geen gevoel van erkentelijkheid teruggehouden, de handelingen van het Indisch bestuur ten deze aan een streng oordeel is onderworpen.

Wij mogen verwachten dat de maatregel in de tweede kamer zal worden besproken en afgekeurd, en wanneer de heer Uhlenbeck dan nog minister is, en hij bevestigen zal de omtrent hem bestaande meening dat hij — in weerwil van een langdurig verblijf in Indie, — van de Indische maatschappij en hare behoeften geen begrip heeft, dan zal hij instemmen met hen, die den maatregel veroordeelen, en loopen wij gevaar dat stellige bevelen uit patria de herhaling er van voor het vervolg zullen verbieden. Waren allen in Nederland verstandig en op de hoogte der zaak, dan zou het Indisch bestuur gemagtigd worden, het voorschot nog eenige jaren, maar telkens in mindere hoeveelheid te verleenen, in welk geval de geldmarkt zich geleidelijk naar de nieuwe behoefte zou uitbreiden. Op zooveel verstandig overleg mogen wij echter niet rekenen, en daarom moet nu reeds overwogen worden, welke eventueel de gevolgen zouden kunnen zijn van een ondoordacht besluit in het moederland genomen, waarbij het verleenen van voorschotten in een volgend jaar wordt verboden, en in hoeverre wij in staat zullen zijn de nadeelen daarvan te weeren of te verminderen.

Ofschoon ieder deel der gemeente dat bij koophandel en industrie betrokken is, belang bij de zaak heeft, zijn de suikerfabriekanten in de eerste plaats blootgesteld aan de nadeelen, welke het gevolg van een dusdanig besluit zouden zijn. Zij moeten dus in de eerste plaats aangespoord worden om in hun belang de handen inéén te slaan om het nemen van een dergelijk besluit te voorkomen, of zich tegen de te voorziene nadeelige gevolgen er van te vrijwaren.

Wij wenschen van harte dat onze zwakke redenen daartoe eene krachtige aansporing mogen zijn.

Geachte Redacteur!

In uw blad van 24 Mei ll. een schrijven vindende van een bewoner van Passar-Senin, waarin der waarheid niets te kort wordt gedaan, wil ik van mijne zijde ook eenige regelen aan dit onderwerp wijden, daar toch zoowel in zijne oogen als in die van vele anderen de zaak belangrijk genoeg is om dubbele opmerkzaamheid te trekken.

Door het eigenaardig geïsoleerd standpunt waarop de soldaat zich hier in Indie bevindt, is het bezit van kantines eene ware weldaad te noemen voor de militaire maatschappij. Zij toch bevorderen zijne tevredenheid, opgeruimdheid en derhalve ook de gezondheid van den militair, terwijl hij het gezellig verkeer in zijn stand evenmin ontberen kan en mag, als zij die in hoogere kringen leven en zich bewegen.

De gebreken die alsnog aan de inrigting der kantines kleven wil ik hier niet behandelen, omdat ze grootendeels zullen verdwijnen, wanneer de goede werking der voor die inrigting bestaande bepalingen niet wordt belemmerd of liever verlamd door den clandestinen verkoop van sterken- en slechten-drank in de nabij het kampement gelegene kampong Senin.

De menigvuldige klagten die reeds zoo herhaaldelijk in uw blad zijn aangeheven over de publieke misdragingen van den soldaat, ontstaan door het misbruik van spiritualiën, en welke gedragingen den mil. stand in het oog van het publiek depraveren, hebben mij er toe geleid om — uit eerbied voor dien stand — eenige der hoofdoorzaken aan 't licht te brengen, waaraan ze grootendeels zijn toeteschrijven, en die de mil. autoriteiten niet in staat zijn te beletten, als vallende ze geheel onder het bereik der policie, die gewoon is niets te doen, doch die gebelgd is wanneer door eene andere autoriteit, in 't belang van orde en goede zeden, het door haar verzuimde wordt hersteld.

Nabij het kampement te Weltevreden, — en zoo is 't niet alleen hier, maar zoo zal 't elders ook wel zijn — is een kampong, waar zich verscheidene individuën generen met den verkoop van slechte spiritualiën. De clandestine verkoop nu van dranken is verboden, en trots dat verbod bestaan er in de bewuste kampong verscheidene krotten, wier eigenaren of houders openlijk verklaren, liever eens per maand gecalangeerd te worden, en *f* 100 boete te betalen, dan van hunne zoo winstgevende nering afstand te doen. — En, 't is van oudsher zoo, de soldaat haakt naar de verboden vrucht, hoewel die met gevaar van straf verkregene voldoening zijne gezondheid zeer benadeelt, omdat die drank, zal ze zulk eene enorme winst afwerpen, niet van goede kwaliteit kan wezen, en zulks niettegenstaande hij in de kantine verzekerd is tegen een matigen prijs dranken van superieure kwaliteit te kunnen verkrijgen.

Doch niet alleen dat de genoemde individuën uit de kampong van die immer bestaande neiging van den soldaat misbruik maken, maar ze nemen alle kunstgrepen te baat om den zoo ligt verleiden en naar afwisseling hakenden militair in hun net te lokken. 't Is ongeloofelijk maar waar. De soldaat Z. — een overigens goed oppassend soldaat, versierd met de zilveren medaille voor trouwe dienst — is slecht bij kas; de 5-daagsche soldij is den weg van alle geld gegaan; het is tusschen 10 en 4 uren, de tijd dat de soldaat het kampement niet mag verlaten en ook de kantine gesloten is, — een maatregel geheel in 't belang der gezondheid genomen; — hij zit op zijn kotje en verveelt zich; hij wordt geabordeerd door den soldaat B. die tot belooning voor zijn gedrag in den krijg door den koning is opgenomen in de Orde der Ridders, en zich door zijn gedrag die schoone onderscheiding waardig toont. B. verkeert in dezelfde positie als Z. en om de verveling te verdrijven spreken ze over .... tempo doeloe. — Endelijk worden ze in hun onderhoud gestoord door X, een alles behalve ter goedernaam bekend sujet, die hen overhaalt om heimelijk het kampement te verlaten, daar hij wel een tampat weet, waar wat te krijgen is." — „„Maar we hebben geen geld," antwoordt Z. — „Dat komt er niet op aan, ga maar mede" — Z en B. gaan mede en de togt gaat naar kampong Senin. — De keus wordt daar moeijelijk, want er is niet maar één „tampat," maar er zijn er verscheidene. X kiest er eindelijk een uit. Zij treden binnen; de kroeghouder ontvangt ze van uit de hoogte: hij leeft van den soldaat, hij stort er menigeen in 't ongeluk, en toch wil hij „toean" blijven. — Maar nu komt de aap uit den mouw; X. is *ook* à sec; hij heeft op de toegevendheid? van den „Toean" gerekend; hij verzoekt hem om te „poffen" tot morgen, dan is het traktementsdag, doch alles te vergeefs. De „Toean" heeft eindelijk kasian, en wil wel wat drank geven, wanneer Z. en B. zich willen ontdoen respectivelijk van de zilveren medaille en de decoratie der M. W. O. waarmede hunne borst verdiend is! Beide eereteekens worden, om den wille van de verboden vrucht, verpand voor 6 borrels slechte jenever, en wanneer de misleide eigenaar den volgenden dag geen geld heeft of in gebreke blijft — misschien buiten zijne schuld — om het verpande in te lossen, blijft dit het eigendom van een gewetenloozen schurk, die zich aldus met het zweet en het bloed van een onergdenkend soldaat verrijkt.

Het bovenstaande is een feit, het is gebeurd; — behoef ik er nog iets bij te voegen?

Men staat verbaasd als men hoort dat dit geschiedt onder het oog — ik zou bijna zeggen met medeweten van de policie; die huizen toch zijn der policie reeds menigmalen opgegeven en aangewezen, doch — 't is onbegrijpelijk — wat voor een ieder klaar is als de dag, blijft Egyptische duisternis voor de zoo waakzame policie.

Wanneer deze pestholen met ernst geweerd werden, wanneer de policie eens eindelijk hare taak goed begreep, en zich niet bepaalde tot het arresteren van een armen Inlander, die zonder permissiebillet siriebladen verkoopt, zouden dan de ergerlijke tooneelen, waarvan uw blad zoo dikwijls gewaagt, niet minder worden of geheel ophouden, zoude het dan in 't belang der gezondheid van den soldaat niet oneindig verkieslijker wezen, wanneer hij nergens anders dan in de daartoe bestaande inrigting zich het verlangde konde verschaffen? Daar toch is hij verzekerd dat hij niet bedrogen zal worden, daar komt hij niet om zich te bedrinken, maar om te genieten van het kamaraadschappelijk verkeer, dat hij in de maatschappij mist, doch dat hem door de steeds waakzame zorg zijner officieren daar wordt aangeboden; daar vindt hij wat hij in redelijkheid op zijn standpunt kan vorderen, namelijk: goede waar, kameraadschappelijke behandeling, gezellig verkeer, lectuur en betrekkelijke vrijheid; daar staat hij steeds onder contrôle, en mogt het al eens gebeuren dat een buitengewoon voorval hem de matigheid uit het oog doet verliezen, geen nood voor straf: zijne kameraden zijn daar, der kazerne is nabij en de patient wordt zonder stoornis op zijn nachtleger aan de hoede van Morpheus overgegeven.

Doch er is meer! uit een zuiver militair oogpunt beschouwd is het noodig dat de soldaat zich steeds in of nabij het kampement bevindt. — Bij brand of ander alarm, of wanneer de mil. autoriteit het noodig acht om generaal appel te doen houden, zoude het menig overigens braaf soldaat dienstig zijn zich in het kampement te bevinden, want straft wacht hem die niet present is en dubbele straf die betrapt wordt in een van die krotten, waarvan ik boven sprak.

In 't belang van den soldaat, Mijnheer de Redacteur, durf ik het wagen u te verzoeken deze beschouwingen te overwegen en uw geacht blad dienstbaar te maken, om de knoeijerijen van enkele gewetenlooze individuën ter wille van den soldaat aan het daglicht te brengen.

Soerabaija, 10 Mei 1862.

Ik las onlangs uit een der Couranten over eene gebeurtenis die plaats zoude gehad hebben te Batavia, tusschen den kolonel L. en den gep. kap. de S. waardoor eerstgenoemde zijn pensioen zoude hebben moeten nemen.

Dat blad spreekt in het belang van ons onvermoeid Indisch Leger, en merkte met regt aan, dat het de hoeksteen is van ons gezag in Indie, maar ik wenschte hier nog bij te voegen, dat het Leger niet alleen de hoeksteen is van ons gezag hier in Indie, maar ook het fundament is van het finantieel bestaan van ons dierbaar Vaderland, want wat zoude Nederland zijn zonder zijne kolonie?

Dat blad bespreekt verder de zienswijze van den kommandant van ons Leger en doet uitkomen, dat niets bestendiger is dan de onbestendigheid van die zienswijze. Immers als regel werd ook aangenomen en sedert onheugelijke tijden in toepassing gebragt, dat kapiteins belast met speciale diensten, die in aanmerking beginnen te komen om tot Hoofdofficier bevorderd te worden, eerst eenigen tijd in de gelederen zullen moeten dienen om blijken te geven, dat zij voor de gelederen de geschiktheid hebben om als Hoofdofficier te kunnen ageren; althans waren hiervan voorbeelden: de Heeren Rappart, van Heert, Th. van Capellen en meer anderen, welke bevel ontvingen om eerst in de gelederen dienst te presteren.

Maar ook die zienswijze zal waarschijnlijk naar omstandigheden [1]) worden gewijzigd even als ten opzigte van de zienswijze in het geval van den kolonel L. hierboven vermeld is geschied; want het zou mij niet verwonderen als wij eerstdaags zullen zien, dat een kapitein, die gedurende ruim 10 jaren, dus langer dan hij dien rang bekleedde, niet meer den degen in de gelederen heeft getrokken en dus niet eens bij ondervinding weet, hoedanig eene kompagnie soldaten te kommanderen, tot Hoofd-officier zal worden benoemd.

Het spijt ons te vernemen dat de kolonel L., na slechts eenige dagen zijne betrekking te hebben waargenomen, zijn pensioen moest nemen. Zullen wij met de nieuw benoemde kolonels gebaat zijn? Waarschijnlijk wel, want wordt b. v. kolonel K. eens Civiel en Militair Gouverneur van Sumatras Westkust, dan zal niemand meer dan hij met zout en rijst zaken [2]) ons kunnen voorlichten, en zoo doende het Gouvernement in den tegenwoordigen tijd van gebrek aan levensmiddelen bijzonder voordeel kunnen aanbrengen, aangezien hij vroeger door zijn langdurig verblijf aldaar veel kennis van die zaken moet opgedaan hebben.

Y.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 28 TOT 30 MEI.

JAVA HOTEL. Tallenius en Echtg., Mollin, Talkman, Gesin, Widestrand, van Sydney. — Oborg, van Port Elisabet. — Stjernberg, van Mauritius. — Bos. van Soerabaija.

MARINE AOTEL. Doorn, van Soerabaija. — Practer, J. S. Toppan, Hos, Puerson, van Boston. — Ruitenbach, van Buitenzorg. — Brem, van Pecalongan.

HOTEL DER NEDERLANDEN. de Roy van Zuidewijn, Stort, Kuighart, van Soerabaija. — Jonge heer Gonzalvos, van Cheribon. — Hackstroh, van Stockum, Brutel de la Riviere, Ehnle, van de Reede. — Mac Lerd, Posno, van Buitenzorg.

HOTEL WILLEM II. de Ruiter, van Soerabaija. — de Rothe, van Ternate. — P. Ripema, van Makasser.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 29 TOT 30 MEI.

Met het Amerik. schip Castelian, kapt. Procter, de hh. J. S. Joppan en Echtg., J. C. Penson en Mevrouw Procter met kind, van Boston.

Met de Ned. Ind. stoomb. Palembang Packet, kapt. J. F. Scheël, de hh. A. Bik, Echtg. en 4 kinderen, J. A. Jongeneur en A. G. Gonsalves van Cheribon.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 29 TOT 30 MEI.

Met het N. I. stoomschip Palembang, kapt. Kramer, de off. van Gez. J. A. Einthoven, 2de Luit. Schmidt Bodier, de hh- E. J. Veerman, Girandeau, Helder, Echtg. en 1 kindje, van Mosch, Dunlop, Calmer, Mr. Junius van Hemert, Morbotter, Vermaase, Sibold en Z. M. troepen naar Samarang.

Batavia. — In den morgen van den 20sten Mei 1862 is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal en gevolg van Buitenzorg alhier aangekomen.

— In hare laatste vergadering heeft de directie van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen tot corresponderend lid van het genootschap benoemd: den heer J. Swart te Amsterdam, tot gewone leden: de heeren A. L. H. A. Nagel, F. W. Heineken, O. W. Swaving, mr. J. A. J. baron Sloet tot de Beele en F. D. Kroon, allen in Nederlandsch-Indie, en tot buitengewoon lid, radhen adipati Tjokro Negoro, oud-regent van Poerworedjo.

Bali. (April.) Boeleleng. — Omtrent den toestand dezer afdeeling valt niets bijzonders te vermelden. In de lagere streken hebben de regens opgehouden en werd het padi-snijden door niets belemmerd. Rijke halmen met rijst van uitmuntende hoedanigheid gaven een zeer gewenschten oogst. In de hoogere streken, wáár de padi later werd geplant èn de sawah's dus nog water behoefden, voorzagen daarin gedurige regens, zoodat ook daar het vooruitzigt allergunstigst was. De prijs van dit levensmiddel daalde slechts langzaam en was *f* 6,50 à *f* 7,75 de pikol; evenwel werd er nog weinig aan de markt gebragt. Van de overige rijkjes van Bali ontving men het berigt, dat overal de staat van het rijstgewas en de aanvankelijke oogst meer dan bevredigend was. Er kwamen aan 9 schepen metende 579½ last en 32 inlandsche vaartuigen, metende gezamenlijk 143½ kojang en vertrokken 7 schepen, metende 274½ last en 47 praauwen, metende 207 kojang. De waarde van den invoer bedroeg *f* 38,586,33 en die van den uitvoer *f* 51,015,23. Gevaccineerd werden 12 personen van het mannelijke en 19 van het vrouwelijke geslacht.

Djembrana. Op verschillende plaatsen in deze afdeeling werkte men aan de wegen. Zoo werd de weg van Banjoebiroe naar Indraloka, die verleden jaar door het bosch was aangelegd en waarop gedurende de westmoesson het struikgewas weder welig was opgeschoten, geheel daarvan gezuiverd, terwijl die van Negara naar Banjoebiroe te gelijker tijd hersteld werd. De vreemdelingen hielden zich bezig met het begrinten der wegen in de hoofdkampong Loloan, die reeds vroeger waren aangelegd. Deze plaats had ten gevolge van de daar aangebragte verbeteringen een goed aanzien verkregen. Door de sedert 15 April jl. ingevallen felle droogte vreesde men hier en daar voor mislukking van den padioogst. De prijs der carga-rijst was *f* 6 de pikol. Uit het naburige Tabanan verhuisde een zestal huisgezinnen naar Djembrana, uit hoofde van de duurte der rijst. De pikol kostte daar *f* 10 en in het rijkje Badoeng ongeveer *f* 12. De handel was vrij levendig. Er werden ingeklaard 22 inlandsche vaartuigen, groot 31 kojang en uitgeklaard 28 inlandsche vaartuigen, metende 42 kojang. Er werden onder anderen uitgevoerd; 563 pikols rijst en 187 pikols padi. Naar Java werden uit- en doorgevoerd: 365 runderen, 41 paarden en 5 buffels, gezamenlijk 411 stuks. De vaccine werd met goed gevolg uitgeoefend. Ingeënt werden 30 kinderen, waarvan 10 van het mannelijke en 20 van het vrouwelijke geslacht.

Banka. (April) — Deze maand kenmerkte zich te Muntok door eene drukkende hitte en eene buitengewone droogte. In de binnenlanden daarentegen vielen enkele malen hevige stortregens. De gezondheidstoestand der bevolking, die in de binnenlanden bevredigend was, was dan ook te Muntok zeer ongunstig; vele koortsgevallen deden zich aldaar voor, vooral onder de inlanders en Chinesche bevolking. Op den 15den April jl. bedroeg het aantal koortslijders 174 inlanders en 30 Chinezen, te zamen 204 lijders, welk cijfer, na eerst nog een weinig te zijn gestegen, op den 30sten April was gedaald tot 116 lijders, bestaande uit 96 inlanders en 20 Chinezen. Ten einde de bevolking te hulp te komen had men de twee doctors djawa belast met de zieken te bezoeken en te behandelen, alsmede gratis van geneesmiddelen te voorzien. De rijstoogst was geheel afgeloopen in de districten Muntok, Blinjoe, Soengeiliat, Marawang, Pangkal-Pinang en Soengeislan, terwijl die in de districten Djeboes, Koba en Toboali binnen kort werd te gemoet gezien. Voor zoover men heeft kunnen nagaan, was de uitslag over het algemeen redelijk gunstig. Met den aanplant van andere voedinggewassen ging men geregeld voort, terwijl ook de gambirteelt in Marawang in uitbreiding won. Daar de mijnen nergens over gebrek aan water te klagen hadden, ging de mijnarbeid met kracht vooruit. In de kollongmijnen hield men zich onledig met het doen wegspoelen der bovenste aardlagen, die geen erts bevatten. Van wege den zwaren aandrang van water braken de tebats der mijnen no. 6 en 8 in Koba door. De schade, die trouwens van weinig beteekenis was, is in de mijn no. 6 dadelijk hersteld kunnen worden, terwijl aan de mijn no. 8 tijdelijk eenige koeli's werden toegevoegd om de doorbraak te stoppen. De vaccine volgde haren geregelden gang en werd met goed gevolg ten uitvoer gebragt in de districten Soengeiliat, Pangkal-Pinang, in de afdeeling Mundo-barat en in het district Toboali.

Den 17den April jl. verliet Z. M. Stoomschip *Samarang* de reede Muntok, ten einde de vroeger begonnen opname van straat Nado in de Billitonsche wateren, te vervolgen. Berigten van Toboali melden, dat genoemd stoomvaartuig kruiste op de zeeroovers, die in dezen tijd van het jaar die wateren plegen te verontrusten. Den 18den April jl. ontving men Pangkal-Pinang het berigt, dat nabij de kampong Lempoejang, 16 palen van den districtszetel gelegen, zich eene groote praauw had vertoond, bemand met 20 koppen, welk vaartuig voor een rooversvaartuig werd gehouden en vruchteloos een praauwtje, met koelit geladen, had trachten te achterhalen.

Aan inkomende en uitgaande regten werd in April 1862

ontvangen	*f* 634,40.—
en in April 1861.	„ 8,711,91.—
dus minder in April 1862	*f* 8,077,21.—

Gedurende de vier eerste maanden van 1862 werd

ontvangen	*f* 10,165,94.—
en gedurende hetzelfde tijdvak in 1862 . .	„ 18,655,07.—
dus minder in de vier eerste maanden van 1862	*f* 8,489,13.—

Menado. (Maart.) — Even als in de vorige maanden was het weder in de Minahassa in de afgeloopen maand wederom zeer ongunstig. Van daar, dat de padi-, koffij, kokos-, cacao- en notenmuskaat-aanplantingen niet zooveel beloofden en de miloe niet zoo rijk was, als men wel verwacht heeft. Evenwel waren de prijzen van de rijst en de miloe niet hoog; men betaalde voor een pikol rijst van *f* 6 tot *f* 9 en voor 1000 stuks miloe, van *f* 2 tot *f* 3½. Sedert primo Januarij zijn in 's lands pakhuizen afgeleverd 841 $\frac{12}{125}$ pikol koffij. In de afdeeling Gorontalo was de weêrsgesteldheid verschillend. In de vlakte van Garontalo b. v. wisselden regen en droogte elkander af, waardoor er gelegenheid bestond om vele terreinen op de berghellingen schoon te maken en maïs aanteplanten, hoewel daarentegen zware bandjers in de Pagoeajaman- en Kwandong-rivier veel schade aan de maïs en andere aanplantingen toebragten. De zware regens in het landschap Limbotto bragten veel schade toe aan de aangeplante miloe. De bevolking was gewoon hare miloe tuinen in de vlakte aan te leggen; thans is zij er echter toe overgegaan zulks in het gebergte te doen. In sommige streken van de afdeeling Gorontalo voorzag de productie van voedingsmiddelen in de dagelijksche behoeften; in andere streken daarentegen waren zij zeer schaarsch en betaalde men voor een pikol rijst o. a. van *f* 8 tot *f* 12.

(*Jav. Ct.*)

Samarang, 22 Mei. In het district Bodja in deze residentie had op den 16den dezer een treffend ongeluk plaats.

Twee vrouwen, Bok Kahinem en Bok Panie, afkomstig de eerste uit de dessa Blimbing district Bodja en de tweede uit de dessa Pak Baijan district Soemowono Kadoe, hadden zich dien dag bezig gehouden met koffij plukken op het land Getas. 's Middags terug willende gaan, werden zij gewaarschuwd de rivier niet overtegaan, vermits men in het gebergte de bandjir kon hooren aankomen. Bok Kahinem was reeds besloten de bandjir aftewachten en des noods aan de andere zijde te overnachten, toen zij op sterk aandringen van Bok Panie, die man en kinderen te huis had en niet gaarne den overtogt alleen wilde wagen, werd overgehaald om met haar mede te gaan. In het midden der rivier gekomen kwam eensklaps de bandjir met zoo ontzettend geweld opzetten, dat zij niet langer konden staande blijven. In angst klemden zij zich aan een grooten steen die vrijhoog boven het water uitstak en riepen om hulp. Twee vrouwen uit de dessa Blimbing, die even te voren veilig waren overgekomen, — zagen de ongelukkigen in dien verschrikkelijken toestand, doch konden geene hulp aanbrengen, daar ook hare hulpkreeten in het geloei en gebruisch van den bandjir verloren gingen. Het water steeg hooger en hooger, zoodat ook de hooge steen ten laatste overstelpt werd en de beide vrouwen weg gesleurd al worstelend tusschen de steenen werden verpletterd. De lijken werden den volgenden dag op ruim een paal afstands gevonden en na door eene commissie bestaande uit den Adsistent-Wedono van het district Bodja en de drie Loerahs der dessa's Merboeg, Gemengging en Pessamen te zijn geschouwd, aan de nagelatene betrekkingen afgegeven, „*soepaija*," zoo luidt het daarvan opgemaakt proces-verbaal, „*die bikin baiek, menoeroet sabeginama agama Islam.*"

— Een niet minder treffend voorval wordt ons medegedeeld uit het district Troeko, mede in deze residentie. Op Zaturdag den 17den dezer ging de Javaan Singodito uit het gehucht Lossarie, behoorende tot de dessa Djattie Poerwo, met zijne 3 kinderen van 13, 11 en 9 jaren in de rivier Kalikoetto baden.

De kinderen aan de kant der rivier blijvende, — zagen van de overzijde een enorm groote krokodil langzaam naar het midden zwemmen, juist naar de plaats waar de vader zich bevond. In doodsangst riepen zij hun vader toe om hem te waarschuwen; — niet wetende wat zij met hunne angstkreeten bedoelden, schreeuwde hij hen toe om te vragen wat het was, toen hij met snelle vaart het ondier op zich toe zag komen. Wel trachtte hij nog te ontkomen, doch toen was het te laat. De kinderen hoorden een verschrikkelijken gil, zagen den vader eenige oogenblikken nog tegen het monster worstelen en toen plotseling verdwijnen. Daar het lijk niet gevonden is, veronderstelt de berigtgever dat de krokodil het meê naar zee zal gevoerd hebben.

(*Sam. Adv. Bl.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

Bij Koninklijk besluit van den 8sten Mei (APRIL??) 1862, no, 53, is de tweede luitenant K. H. A. Uhlmann, van het 1ste regiment infanterie met rang en ancienniteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de onderwijzer bij de gouvernements lagere school te Sumanap (Madura) J. B. Coenraad.

Benoemd:

Tot adsistent-resident van Ledok (Bagelen), de adsistent-resident van Keboemen (Bagelen) M. H. J. Kollmann.

Tot adsistent-resident van Keboemen (Bagelen) O. W. Swaving, laatstelijk kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot kontroleur der derde klasse bij het binnenlandsch bestuur in het gouvernement van Celebes en onderhoorigheden, G. A. van Kesteren, thans belast met het civiel gezag van de afdeeling Saleijer.

Tot civiel gezaghebber in de afdeeling Solor-eilanden (residentie Timor), de ambtenaar op wachtgeld S. Roos.

Tot civiel gezaghebber in de afdeeling Beloe (residentie Timor), de klerk bij den civielen gezaghebber in de Lematang Oeloe en Ilir te Lahat (Palembang) D. A. L. Beretti.

Voorloopig aangesteld:

Bij het zouthoofddepôt te Tratee (Bantam):

Tot pakhuismeester de geschorste pakhuismeester te Indramaijoe (Cheribon) G. A. van der Geugten.

Tot opzieners, de gewezen klerk bij de directie der middelen en domeinen H. van IJsseldijk en de gewezen ondermeester aan de gouvernements lagere school te Tagal A. Klasing, beiden thans op wachtgeld.

Bij het zouthoofddepôt te Paradessi (Rembang):

Tot pakhuismeester, de ambtenaar op wachtgeld J. A. de Bruijn, laatstelijk kommies op het bureau van den adsistent-resident van Sumanap.

Tot opzieners, de gewezen opziener der derde klasse bij 's lands burgerlijke openbare werken F. F. W. van der Waag en de gewezen opziener der tweede klasse bij de indigo-kultuur te Pekalongan J. D. G. Holl, beiden thans op wachtgeld.

---

1) Zegge naar eigendunk. *Red.*

2) Ten tijde der veldtogten van Napoleon I werden de officieren die zich met de proviandering te belasten hadden, en dus als *officiers non combattants* bij de overigen die immer medestreden minder gezien waren, den bijnaam erlangden van Mr. rizpainsel.

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Zaturdag, 31 Mei 1862, N°. 43.

Benoemd:

Tot pakhuismeester te Indramaijoe (residentie Cheribon), de postkommies te Buitenzorg G. H. H. van Zadelhoff.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Madioen, de predikant bij de protestantsche gemeente te Amboina ds. J. K. Kam.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Amboina, de predikant bij de protestantsche gemeente te Salatiga (Samarang) ds. G. van Gerrevink.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Pontianak (residentie Westerafdeeling van Borneo), de predikant bij de protestantsche gemeente te Banda ds. E. J. C. van den Berg.

BIJ DE HOOFDCOMMISSIE VAN ONDERWIJS IN NEDERLANDSCH-INDIE.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, als lid, mr. W. Rappard, procureur-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, onder dankbetuiging voor door hem als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid, J. C. de Lannoij, gepensioneerd resident van Bantam.

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE BANJOEMAAS.

Ontslagen:

Eervol, uithoofde van vertrek, als lid, C. W. Eekhout, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezene diensten.

Benoemd:

Tot lid, P. J. Siedenburg, adspirant-ingenieur bij de burgerlijke openbare werken, eerst aanwezend ingenieur van den waterstaat in de Residentie Banjoemaas.

Goedgekeurd:

Dat door den Resident van Menado

Is Benoemd:

Tot lid der subcommissie van onderwijs aldaar H. C. Dircks, gepensioneerd onderwijzer bij de gouvernements lagere school.

Magtiging Verleend:

Tot de uitreiking van eene acte van toelating tot de uitoefening van de genees- en heelkundige praktijk;

te Bandong (residentie Preanger Regentschappen) aan G. A. Hoogenraad.

in de afdeeling Toeban (Rembang), aan den gepensioneerden officier van gezondheid der tweede klasse J. G. A. Pabst, en zulks met intrekking van die praktijk te Tjilintjing (Ooster kwartier Batavia).

zijnde beiden tevens belast met de waarneming der civiele geneeskundige dienst en het opzigt over de vaccine in de voornoemde afdeelingen.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de militaire concierge bij het paleis te Weltevreden P. J. A. Zaalberg.

Buiten werking gesteld:

Het besluit van 3 April 1862 no. 9, waarbij de tweede luitenant der infanterie J. G. Jansen is gesteld op non-activiteit.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

Op Vrijdag den 6den Junij a.s. zullen postpaketten worden gesloten voor MACASSER, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, te verzenden met een der stoomschip van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

Op Zaturdag den 7den Junij a.s. zullen Postpakketten worden gesloten voor BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

Verponding over 1862.

De directeur der middelen en domeinen herinnert belanghebbenden bij deze, dat de belasting der verponding over den eersten termijn des loopenden jaars moet worden voldaan vóór ultimo Junij aanstaande; zullende tot ontvangst daarvan voor zooveel de residentie Batavia betreft, dagelijks (met uitzondering van zon- en feestdagen) worden gevaceerd, ten kantore van den algemeenen ontvanger te Batavia.

Verkoop van witte en zwarte Peper te Benkoelen.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt bij deze ter kennisse van belanghebbenden, dat op laatst der maand Junij aanstaande, op den eersten en tweeden dag na aankomst van het stoomschip van Batavia, te Benkoelen, aldaar voor 's lands rekening, in openbare veiling zullen worden verkocht:

279 PIKOLS WITTE PEPER, EN
895 ID. ZWARTE ID.,

of zooveel meer als op den dag van verkoop zal blijken in voorraad te zijn.

De voorwaarden van dezen verkoop liggen voor gegadigden ter inzage op de bureaux van den adsistent-resident van Benkoelen en van de residentien van Batavia, Samarang en Soerabaija.

De resident van Bagelen maakt bij deze bekend, dat op Zaturdag den 14 den Junij 1892, des morgens ten 9 ure, ten zijnen burele overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829, no. 67). bij afslag, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, voor verschillende leverancien en aannemingen gedurende het jaar 1863.

Vendutiën.

Maandag 2 Junij
Voor het woonhuis van den Heer Faes door Cassalette & Co.
en
Paardenvendutie door van Slooten Morgan & Co.

Dingsdag 3 Junij
Voor het woonhuis van den Heer Daniels.
en
Houtvendutie door John Pryce & Co.

Woensdag 4 Junij
Voor de toko van Mevrouw de weduwe B. J. Leon.
en
Aan den kleinen boom door John Pryce & Co.

Donderdag 5 Junij
Voor het woonhuis van den Heer Noordhoorn door van Slooten Morgan & Co.
en
Voor het commissiehuis van van den Biesen en Modderman.

Vrijdag 6 Junij
Voor het woonhuis van den Heer Kunst door van Riet en Wijnveldt.
en
Voor de toko van John Brown.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLAND.

Zutphen, 22 Maart. In ons graafschap heeft een landbouwer in de maand October 1861 een paar honderd aardappelen, afkomstig van het jaar 1860, bij eenige mudden van de inzameling van 1861 ingekuild. Verleden Donderdag maakte hij den kuil open en was niet weinig verwonderd, te bevinden dat de aardappelen van 1860 geheel verrot waren, doch dat zich tevens in elk van dezen een nieuwe, geheel gave aardappel had gevormd.

Franeker, 23 Maart. Bij een apotheker hier ter stede vervoegde zich iemand, die een tegengift vroeg tegen vergiftiging met lucifers, hem, zoo hij voorgaf, door zijne vrouw toegediend. De politie deed, op aansporing van den apotheker, onderzoek in loco, en nu kwam er een *quasi corpus delicti* voor den dag, maar ook het bewijs, dat de beschuldiger zelf de luciferskopjes in zijn eten had gedaan, na het voor meer dan de helft te hebben genuttigd (natuurlijk *zonder* vergif). De man is eerst in verzekerde bewaring genomen, doch later heeft men den dwaas laten loopen.

— In het jongste nommer van *de Industrieel*, tijdschrift tot verbreiding van het nieuwe en meest wetenswaardige op het gebied van natuurkunde, werktuigkunde enz. deelt de redakteur, de heer J. H. van Koten, eene zeer eenvoudige, door hem gevondene verbetering aan den schrijftoestel van den telegraaf van Morse mede. Belangstellenden naar het tijdschrift zelf verwijzende, voegen wij hier alleen nog bij, dat de verbetering strekt om *zonder* verandering van toestel, gelijk b. v. bij de vinding van Davey noodzakelijk was, maar alleen door wijziging van de papiersoort en de punt der schrijfstift een helder, duidelijk *schrift* te verkrijgen, in plaats van de kleurlooze teekens, waarmede thans tot groot ongerief gewerkt wordt.

BELGIE.

Brussel, 4 April. Betreffende de executie van den ter dood veroordeelden Pieter Johan Acke, welke gisteren te Brugge heef plaats gevonden, worden nog de volgende bijzonderheden gemeld. Het verzoek om gratie was niet door hem zelven, maar door zijn verdediger gedaan. Toen hem van de verwerping daarvan werd kennis gegeven, antwoordde hij zeer koel: „'t Is wel". Alle pogingen, door de geestelijken gedaan, om hem tot bekeering of biecht te bewegen bleven vruchteloos: en zelfs op het schavot staande, dat hij met vasten stap beklommen had, wendde hij zich van den geestelijke af, die hem het krusifix voorhield. Zijne verstoktheid en koelbloedigheid bleven hem tot op den laatsten oogenblik bij; zonder de hulp van den scherpregter af te wachten, legde hij zelf het hoofd onder de noodlottige valbijl neder, en binnen weinige oogenblikken was de straf aan hem voltrokken. Eene ontzaggelijke volksmenigte, waar onder een zeer groot aantal vrouwen, woonde het bloedig schouwspel bij, na afloop waarvan de meesten zingende en onder allerlei zotte gebaren huiswaarts keerden: een treffend bewijs voor het hooge zedelijke nut van de doodstraf!

ENGELAND.

Londen, 21 Maart. Aan den *Morning-Post* wordt uit Parijs geschreven: „Generaal Hope Grant, die over onze troepen bij den Chineschen oorlog het bevel voerde, heeft zich onlangs zonder verbloeming uitgelaten over zijn collega de Montauban en niet op zeer gunstige wijze. Sir Hope had eens den voorslag gedaan, om eenige Chinesche vestingwerken met zijne Armstrong-kanonnen aan te vallen en te doen bestormen. De Fransche generaal protesteerde daartegen en zelfs schriftelijk. De Engelsche bevelhebber stak dit protest in zijn zak, liet zich echter niet van zijn operatieplan afbrengen en bestormde de bedoelde vestingen, waarop generaal de Montauban zijn protest terug verzocht, hetgeen echter zeer wijselijk werd geweigerd. De heer Hope Grant had nog over andere zaken geklaagd, het meest echter over de verdeeling van den buit van het zomerpaleis des keizers van China, en verhaalde daarover dingen, die ik liever niet wil mededeelen. Edel en fier schijnt generaal de Montauban juist niet te zijn".

Londen, 23 Maart. — Thackeray heeft besloten van de verdere leiding van het door hem opgerigte *Cornhill Magazine* af te zien. Als oorzaak daarvan geeft hij op, hij het redigeren moede is en de verwijtende blikken niet kan verdragen van hen, wier bijdragen hij moest weigeren. Waarschijnlijker is het echter, dat hij tot zijn voornemen is geleid door de omstandigheid, dat hij onlangs een in zijne familie sedert jaren aanhangig geldproces heeft gewonnen en nu zijn tijd aangenamer kan besteden dan met de alles behalve benijdenswaardige bezigheid, aan het redigeren van een tijdschrift verbonden.

— De *Courrier des Etats Unis* meldt, dat een heer van middelbaren leeftijd, die sedert 25 jaren het tabak rooken heeft opgegeven, sedert dien tijd elk jaar de som, die hij vóór dezen aan sigaren plagt te besteden, in eene bank heeft belegd en thans op die wijze in het bezit is gekomen van £ 2950 (*ƒ* 35,400 Nederl.).

Londen, 3 April. De koningin vertrekt aanstaanden Vrijdag van het kasteel van Windsor naar Osborne, tenzij de telegraaf eene stormachtige zee mogt signaleren, in welk geval de reis nog zou worden uitgesteld. H. M. zal tot den 28sten te Osborne blijven en alsdan naar Balmoral in Schotland vertrekken. Na aldaar eene maand te hebben vertoefd, keert H. M. voor eenige dagen naar het kasteel van Windsor en van daar naar Osborne terug, om er tot na het huwelijk van princes Alice, dat in de maand Junij plaats heeft, verblijf te houden. Omstreeks het midden van Augustus begeeft de koningin zich andermaal voor eene maand naar Schotland, terwijl zij daarna eene reis zal doen naar Duitschland, om den regerenden hertog van Saxen-Coburg-Gotha, broeder van wijlen prins Albert, een bezoek te brengen.

— De termijn voor de inzending van voorwerpen voor de groote tentoonstelling was wel is waar eergisteren reeds verstreken, doch de deuren staan voor de achterblijvers nog open, en waarschijnlijk zal de termijn wel tot 15 dezer verlengd worden. Had men eergisteren den termijn als voor goed geëxpireerd beschouwd, dan zou het met de tentoonstelling er vrij netelig hebben uitgezien, aangezien tot heden naauwelijks de helft der voorwerpen zijn afgeleverd. Met het zamenstellen van den catalogus heeft men goede vorderingen gemaakt, zoodat niet alleen de shillings-catalogus, maar ook het eerste deel van den geïllustreerden den 1sten Mei in handen van het publiek zal kunnen zijn. De laatste zal drie groote deelen beslaan, die slechts 13 sh. (*ƒ* 7.80 Ned.) zullen kosten.

Uit het buitenland zijn weder verschillende belangwekkende voorwerpen ontvangen, o. a. uit Rome een beeldhouwwerk in bas relief, dat 15 ton weegt, en eenige van de prachtigste standbeelden uit het Vaticaan. De andere landen van Italië hebben meer dan 1000 kisten ingezonden. Van Africa zijn twee ontzaggelijke olifantstanden, uit Portugal 500 kisten diverse goederen, uit Noorwegen een allerliefst rijtuigje, eenig in zijne soort, 17 kisten uit de Vereenigde Staten enz. enz. ontvangen. Geheel Oostenrijk heeft tot nu toe slechts 3 kisten gezonden.

— De *London Gazette* kondigt aan, dat, te rekenen van 1 Mei, photographien, teekeningen en gravures van onmiskenbaar onzedelijken aard niet meer, gelijk andere druk- en plaatwerken, tegen een verlaagd porto zullen verzonden worden.

— Omtrent den *Morning Chronicle* (niet *Morning Post*, gelijk werd vermeld), die thans waarschijnlijk heeft opgehouden te bestaan, verneemt men nog de volgende bijzonderheden. In 1770 door de Whigs opgerigt, werd het blad langen tijd voor het invloedrijkste en best geschreven van Engeland gehouden. Sedert 25 jaren echter kwam het al meer en meer in verval, terwijl het in de laatste 6 jaren gedurig van meesters veranderde. Nadat het geruimen tijd in dienst der Fransche regering had gestaan, trad het in de rij der penny-bladen, was achtereenvolgens ultra-radicaal, Palmerstonsch, hoogkerkelijk, vrijzinnig enz. doch bleef door al die phasen heên een slecht geredigeerd blad, waarop weinig acht werd geslagen. Er zullen veel geld en vele intellectuele krachten noodig zijn, om het weder op de been te helpen.

— Dezer dagen heeft men een surrogaat voor terpentijn uitgevonden, dat echter een derde goedkooper is dan dit laatste; het wordt gedistilleerd uit steenolie en asphalt.

— De zeeëngte tusschen Ceylon en het vasteland van Indië wordt, gelijk men weet, door eene ondiepte, de Adamsbrug geheeten, voor diepgaande schepen onbevaarbaar gemaakt. In de zitting van het Lagerhuis van den 20 is, op voorstel van den heer Elphinstone, eene kommissie uit de vergadering benoemd, om te onderzoeken of het mogelijk zou zijn dat beletsel voor de scheepvaart weg te ruimen, ten einde het verkeer tusschen Suez en Calcutta te bespoedigen en den omweg om Ceylon af te snijden.

FRANKRIJK

In de laatste dagen hebben de dagbladen zich ontzettend veel bezig gehouden met den heer de Lavalette, en zijne positie tegenover den generaal Goyon. Zie hier wat eigenlijk de ware stand van zaken is: De heer Lavalette is een beminnenswaardig mensch, vroeger een trouw bezoeker van de Jockey-Club, waar hij den heer de Morny leerde kennen; maar overigens is hij niet tegen de taak van gezant van Frankrijk te Rome opgewassen. Ik heb alle reden om te gelooven, dat Napoleon wel wist wat hij deed, toen hij de benoeming van den gezant onderteekende. De heer Lavalette wist echter niet, welke houding hij te Rome had aan te nemen; de heer de Thouvenel had hem ongetwijfeld allerlei instructien gegeven, maar de keizer? De gezant diende dan toch te weten, wat de keizer van hem verwachtte en begeerde, en daar deze niets van zich liet hooren, begaf de gezant zich op zekeren morgen naar Compiègne, waar hij den dienstdoenden kamerheer, den heer de Bassano, te kennen gaf dat hij, op het punt van naar Rome te vertrekken, gekomen was om de bevelen van Z. M. in ontvangst te nemen. De heer de Bassano trad in het kabinet van Napoleon, maar kwam een oogenblik later den armen gezant berigten: „dat Zijne Majesteit de gewoonte „had slechts aan diegenen audientie te verleenen, die hij daartoe „bij zich had laten ontbieden." De heer de Lavalette keerde naar Parijs terug en begaf zich kort daarna naar Rome, zonder den keizer gezien, veel minder gesproken te hebben. Het was voor iedereen duidelijk dat de keizer zijne ware zienswijze en bedoelingen ten aanzien der Romeinsche kwestie niet aan den heer Lavalette wilde kenbaar maken. Napoleon wilde hem, zonder eenig verband dan de instructie van den heer Thouvenel, op den voorgrond plaatsen, ten einde hem in tijd van nood des te gemakkelijker te kunnen désavoueren.

Geheel anders ging het met den generaal Goyon. Hij ontving zijne instructien, tot in de geringste bijzonderheden, persoonlijk van den keizer. En zelfs nu nog verzet hij geen voet zonder den keizer geraadpleegd te hebben. De generaal zegt het luide en openlijk dat hij niets met den heer de Thouvenel te maken heeft, dat hij regtstreeks met den keizer in contact staat. Nog onlangs schreef Goyon aan een zijner vrienden: „Ik ontvang mijne instructiën van den keizer; om de rest bekreun ik mij niet; ik gehoorzaam niemand dan den keizer en dit te meer, daar de veldmaarschalkstaf voor mij het einde van de geschiedenis zijn zal; dit vooruitzigt schenkt mij sterkte en ijver".

Thans staan Lavalette en Goyon vijandig tegen elkander over. Zij begrijpen beiden dat zij niet bij elkander passen, omdat zij de zaken van een zeer verschillend standpunt beschouwen. Intusschen is het nog tot geen feitelijkheden gekomen. Toen Lavalette onlangs Rome verliet, bragt Goyon hem een afscheidsbezoek en verzocht hem den keizer de hulde te willen overbrengen van het leger en van hem, Goyon, als de generaal die het Fransche leger te Rome vertegenwoordigt. De heer de Lavalette vond die laatste woorden zeker te aanmatigend; hij antwoordde althans kortaf: „dat er Rome slechts een enkel vertegenwoordiger van den keizer was" —, namelijk hij, Lavalette.

Prins Napoleon trekt nu uit alle magt partij voor den gezant. De prins wendt al wat maar mogelijk is aan om de terugroeping van Goyon te bewerken, voor wien hij gaarne den generaal de Montebello in de plaats zou zien benoemen. Tot dusver heeft de keizer evenwel zijne toestemming aan deze combinatie geweigerd. Ik voor mij houd het er voor, dat hij veel meer lust heeft om den heer de Lavalette te vervangen, namelijk indien deze er op mogt blijven aandringen om ontslagen te worden; anders blijft alles bij het oude. Mogt het evenwel tot de aftreding van den gezant komen, dan zou de keizer, naar men verzekert, het oog op drie personen gevestigd hebben, de heeren Drouyn de L'Huys, den generaal de Montebello of den heer de Bourqueney. Eerstgenoemde zal de betrekking stellig weigeren; de tweede zal onvoorwaardelijk aannemen; de derde zal allerlei voorwaarden stellen in het belang van het pausdom. Het is juist daarom, dat de benoeming van den heer de Bourqueney veel beteekenis zou verwerven en tot gewigtige gevolgen zou kunnen leiden.

Te Parijs zelf is de stemming thans van een vreemden aard. In geheel Parijs heerscht namelijk op dezen oogenblik eene onbestemde vrees, waarvan de oorzaak bij geene mogelijkheid aan te geven is. We leven in een tijdperk van vrede en toch zijn hier allerlei oorlogszuchtige geruchten in omloop. De fabrieken hebben veel meer werk dan vroeger; vooral te Lyon heeft men thans te dien aanzien geen reden tot klagen, en toch heerscht er allerwege besluiteloosheid in den handel en durft niemand groote inkoopen te doen. De goede stad Parijs is eigenlijk slecht gemutst; de zenuwen onzer trotsche stedemaagd zijn wat sterk gespannen, wat overprikkeld.

Op de Tuileriën is de stemming niet veel beter. Men is daar in hooge mate ontevreden over het verzet dat zich in de groote staatsligchamen openbaart, terwijl deze zich van hunne zijde beklagen dat men niet naar hen hoort, dat men niet om hen geeft. Zoo had de senaat b. v. den wensch te kennen gegeven, dat de gemeenteraad, bij de ten uitvoerlegging van openbare werken, de tuin van het Luxemburg zou sparen; bovenal stelde de senaat er belang in, dat de fontein van Medicis zou blijven bestaan. Welnu, men heeft zich om den senaat niet in het geringste bekreund, daar 12 à 1500 man reeds bezig zijn om alles in den tuin van het Luxemburg ten onderste boven te halen. De generaal Husson, een ultra-Bonapartist, heeft daarop eene poging gewaagd om een besluit van den senaat uit te lokken, waarbij de houding van het gemeentebestuur of van den prefeet der Seine werd gewraakt, maar de heer Troplong is er in geslaagd de discussiën te smoren. Men kan er echter zeker van zijn, dat de zaak hiermede niet geëindigd is.

Geen enkel dagblad heeft gewag gemaakt van het uitstapje, dat de heer Walewski naar Londen gemaakt heeft. Hij is gisteren alhier teruggekeerd. Wat was het doel zijner reis? Had hij in last met het Engelsche ministerie de aangelegenheden van Rome of van Griekenland te bespreken? Ik weet het niet; wèl weet ik wat men hier veronderstelt. Men beweert hier dat de keizer, besloten zijnde om ter gelegenheid der wereldtentoonstelling een bezoek aan koningin Victoria te brengen, zich zelf daartoe bij de koningin geïnviteerd had. Deze was met de te verwachten visite alles behalve in haar schik, daar zij, door het overlijden van prins Albert, nog altijd niet in de gewenschte stemming is om zich veel met de buitenwereld te bemoeijen; er was echter niet aan de zaak te doen; nu de keizer ongevraagd had doen weten dat hij komen zou, kon de koningin natuurlijk niet anders antwoorden dan dat zij hem wachtende zou zijn, — maar dat antwoord werd in zoo weinig vriendschappelijke termen gegeven en viel, waarschijnlijk onwillekeurig, zóó koel uit, dat het den keizer stof tot nadenken gaf. Dit leidde hem tot het besluit om graaf Walewski naar Londen te zenden met den last, om te onderzoeken of de koningin soms liever zou wenschen dat de keizer haar dit jaar geen bezoek bragt.

— Het *Journal des Débats* bevat een artikel, in antwoord op de redevoering, die de heer Keller in de wetgevende vergadering heeft gehouden en waarbij hij de Italiaansche zaak in het meest denkbare ongunstige licht trachtte voor te stellen. Italie is de revolutie, dit was zijn hoofddenkbeeld— en de revolutie is het gemis van vrijheid, ook al omdat zij leidt tot centralisatie, welke met de vrijheid niet bestaanbaar is.

De heer Yung, de schrijver van het antwoord in de *Débats*, toont in de eerste plaats aan, dat tegenwoordig juist decentralisatie in Italie plaats heeft, en het tegendeel, namelijk centralisatie, onder de vorige regeringen plaats vond. Onder de Bourbonsche regering in Napels b. v. mogt geen gemeente in de provincie een werk van 20 à 30 ducaten laten aannemen, zonder vergunning van het centraliserend bestuur in de hoofdstad. Vervolgens komt de heer Yung op de hoofdzaak neder ten betooge dat de meest gewenschte vrijheid tegenwoordig in Italie bestaat. Er zijn, zegt hij, wel is waar eenige bisschoppen tijdelijk uit hun diocese verwijderd geworden, maar met die prelaten kon men niet anders handelen, want zij verstoorden de algemeene rust, en dit is een delict, zelfs in priesters. Overigens wordt de geestelijkheid even als altijd ongemoeid gelaten, zelfs al weet de regering dat ze haar vijandig is en de hand gehad heeft in reactionnaire woelingen. Wil men meer: het parlement te Turin legt den geestelijke geen eed op; de geestelijkheid vertoont zich overal waar zij wil, zij organiseert processien, zij vindt aandachtige hoorders in de kerken, maar zij vindt geen oor, wanneer zij van politiek spreekt.

De drukpersvrijheid is in Italie volkomen. De dagbladen hebben noch eene voorafgaande vergunning noodig, noch eene cautie; zegelregten en waarschuwingen bestaan er niet, en zeer zelden vindt men er een drukpers-proces. De reactie is volstrekt niet belemmerd in hare stelselmatige aanvallen tegen de regering; zij kan daarbij openlijk te werk gaan. De dagbladen worden er op de straten rondgevent en ten verkoop aangeboden even als in Engeland. De openbare manifestatien worden er niet onderdrukt. Waarlijk, het zal de vraag zijn of Parijs, dat zoozeer op zijne beschaving boogt, in staat zou zijn eene vrijheid te verdragen zooals te Napels bestaat.

En die vrijheid is niet het gevolg van de zwakheid eener regering die toestaat hetgeen ze toch niet kan beletten en die in hare onmagt eigenlijk niet regeert. Nergens toch wordt de orde ernstig bedreigd, overal heerscht rust, niet die rust welke gelijk is aan den slaap, maar die de ware bezieling is van het leven. Te Milaan en te Florence gaat alles van zelf zijn gang. Te Bologna was een energiek man als prefect voldoende, om een einde te maken aan de woelingen der smokkelaars, die bij het verdwijnen der binnenlandsche barrières hun beroep niet langer konden uitoefenen en deswege ontevreden waren. De veiligheid is voorts te Bologna nimmer zoo groot geweest als thans. Te Napels komt de kracht der regering op de meest schitterende wijze uit. De ligting werd onder de Bourbons altijd slecht bewerkstelligd; dit jaar ging zij met eene buitengewone gemakkelijkheid van de hand. De volkstelling, een maatregel van meer teederen en gewaagden aard in een tijd, dat het politiek regeringstelsel eene geheele verandering ondergaat, is zonder eenige moeite gelukt, niettegenstaande de reactie er op uit was, om de domme menigte diets te maken, dat de maatregel met een fiscaal doel plaats had. Indien men zich herinnert dat de volkstelling in Frankrijk voor 20 jaren, te midden van diepe rust en in een geregelden tijd, in verscheidene departementen uit vrees voor onlusten moest verdaagd worden, zal men dan niet zeggen dat Italie rijp is om eene volledige vrijheid te genieten?

De onwenteling, heeft de heer Keller gezegd, is de aanbidding van het fait accompli, zij is het regt dat elk zich toeëigent om 's lands instellingen te veranderen. Neen. Het fait accompli in Italie was de erkende of heimelijke interventie van Oostenrijk; het was de interventie, die overal opdrong door militaire bezettingen, door particuliere tractaten, in weerwil van de verbindtenissen der vorsten. Het regt tot veranderen van 's lands instellingen hebben de vorsten onophoudelijk en naar welgevallen zich aangematigd. Zij verscheurden de door hen bezworen staatsregelingen. De Toskaner, die eene reis naar het buitenland wilde doen, was verpligt zijn papieren te laten viseren door de Oostenrijksche legatien. En als hij zeide: „ik ben een Italiaan," dan kreeg hij ten antwoord: „Italiaan, wat is dat? Toskaner meent gij." En Toskaner wilde zoo veel zeggen als Oostenrijksch. Die vorsten hadden de ongehoorde, in de jaarboeken van het despotisme welligt ongekende magt, om hunne onderdanen te denationaliseren. De koning van Napels — is het noodig daaraan te herinneren? — had het verachtelijkste stelsel uitgevonden, een stelsel, gegrond op de onwetendheid, de omkooping, de ellende, de opruijing der volksklasse tegen eene met geweld onderdrukte burgerij. Even als de andere vorsten schond hij op een goeden morgen de pas door hem aangenomene constitutie. Dit regt, dat de vorsten zich aanmatigden, om 's lands instellingen te veranderen, hebben thans de Italianen, wien het toekomt, hernomen, om er een beter gebruik van te maken.

Ten slotte wijst de heer Yung op de interventie van Frankrijk te Rome, als een hinderpaal voor de Romeinen, om zich aan Italie's lot te verbinden, zonder op te houden in den paus den Opperpriester te vereeren, die los van het wereldlijk gezag, zich met te meer ijver aan zijne geestelijke belangen te wijden.

Parijs, 31 Maart. — Aangaande den keizerlijken prins is de volgende anecdote in omloop. Gelijk het schijnt moet de jeugdige keizerlijke adelaar zeer vlug, doch ook uiterst eigenzinnig zijn en weet hij zijn wil zeer dikwijls door te drijven. Dezer dagen zou hij met de keizerin en eenige hofdames in een open rijtuig uit rijden gaan. De prins verkoos een gesloten rijtuig en wilde anders niet medegaan. Toen de keizerin en de gouvernantes er op aandrongen, dat hij met haar zou gaan rijden, zeide hij: „Goed, ik zal medegaan; ik moet wel toegeven, maar verzeker u, dat ik, in plaats van te groeten en te glimlagchen, tegen het volk mijn tong zal uitsteken". Men vreesde, dat de kleine stijfkop zijn woord zou houden en er kwam een gesloten rijtuig.

— In de Rue du Temple wonen op de vierde verdieping een schoenlapper en zijne vrouw. Op zekeren dag kwam een persoon, die zeer nederig gekleed was, een kamertje bewonen, dat naast het hunne was; hij heette Bernard. De man was zeer afgetrokken, en daar de schoenlapper en zijne vrouw meenden, dat hij armoedig was, wilden zij hem ondersteunen en wist de vrouw, onder voorwendsel, dat hij hare soep eens moest proeven, hem de helft van haar middagmaal te doen nuttigen. Op zekeren dag stelde Bernard haar voor, om zijn middagmaal geregeld bij haar te gebruiken, tegen betaling van 100 francs in de maand, hetgeen de vrouw te veel vond, waarop Bernard antwoordde: „Welnu, dan betaal ik 50 francs voor het eten en de overige 50 francs zijn voor de keukenmeid".

Op zekeren dag ontving Bernard een brief, geadresseerd aan den heer X..., zich noemende Bernard. Hij verbleekte, brak den brief open en wierp dien dadelijk na het lezen in het vuur. Weinige oogenblikken later ging hij uit en kwam des avonds niet te huis.

Den volgenden dag ontving de schoenlapper een brief met het postmerk Senlis, aldus luidende:

„Brave vrienden, gij hebt den sleutel van mijne kamer, treedt er binnen en gij zult in eene lade een paket vinden, dat voor u is bestemd; het bevat tien bankbilletten ieder van 1000 francs. Zij zijn voor u, deze brief magtigt u ze te behouden. Er zijn vrouwen, die engelen, maar ook vrouwen, die monsters zijn. Om mij van een band te bevrijden, die mij zeer doet lijden, om elke nieuwe zwakheid te vermijden, moet ik eene reis doen en verre weg als banneling gaan leven. Het spijt mij u te moeten verlaten, ik blijf u echter dankbaar voor uwe zorgen. Beschikt over mijne meubelen. Met de 10,000 francs kunt naar goedvinden handelen. Vaartwel, denkt dikwijls aan mij en voedt uw kind goed op".

De schoenlapper en zijne vrouw waren bevreesd, dat Bernard een zelfmoord had begaan en hebben te Senlis onderzoek gedaan, doch niets hieromtrent kunnen ontdekken.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 22 Maart. — De ernstige gesteldheid van Pruissens inwendige politiek belet echter den boertigen geest, die den Berlijner eigen is, niet zich te blijven uiten. Zoo verhaalt men dat, toen voor een paar dagen iemand in de hoogere kringen gevraagd werd, hoe de Berlijners over het nieuwe ministerie dachten, het antwoord luidde: „Men stelt zich met dit *Einheits-Ministerium* (homogeen ministerie) tevreden, doch wenschte al zoo lief, dat het *kein Heydts-Ministerium* (geen ministerie von der Heydt) ware".

Frankfort, 3 April. — Men wil met zekerheid weten, dat de koning van Saxen, die, gelijk men weet, den componist Richard Wagner en den boekdrukker Voigt den strafvrijen terugkeer in dat rijk vergund heeft, deze begenadiging eerlang nog over onderscheidene andere emigranten zal uitstrekken. Intusschen heeft hij den voormaligen boekhandelaar Weller, die thans in Zwitserland vertoeft, den terugkeer naar Duitschland buiten Saxen vergund.

— Uit Dantzig wordt aan de *Hamburger Nachrichten* het volgende geschreven: „Ter vervulling der vakant geworden betrekking van Nederlandsch consul alhier hadden zich omstreeks 60 der aanzienlijkste kooplieden aangemeld. Door de Nederlandsche Regering werd uit hun midden eene kleinere nominatie opgemaakt en aan haar gezant te Berlijn, baron Schimmelpenninck, toegezonden, om daarop te adviseren; de gezant koos daaruit een der adspiranten en deelde, overeenkomstig het gebruik, vóór diens benoeming, diens naam mede aan het Pruissische ministerie van buitenlandsche zaken. Tot zijne verbazing, ontving hij echter van graaf Bernstorff het vriendelijk verzoek, liever ten gunste van een ander adspirant te adviseren, naardien de door den gezant gekozene een Israëliet was. Hierbij moet worden opgemerkt, dat zoo wel te Dantzig als te Berlijn Israëlietische consuls fungeren, en, voor zoover mij bekend is, werd zelfs onder den heer von Manteuffel in eerstgenoemde stad de koopman Normann tot consul van Turkije benoemd". (Een treffend bewijs te meer, hoe de Pruissische regering thans de met zoo veel ophef verkondigde ontwikkeling van het constitutionele leven in praktijk brengt!)

— De spoorwegbrug over de Duna (Rusland) is voor het verkeer geopend op 10 Maart ll. Door de voltooijing van dit kunstwerk, is de directe gemeenschap tusschen Amsterdam en St. Petersburg opengesteld. (*De Volksvlijt.*)

— Tegen den Spaanschen hertog della Rocca was, wegens eene wisselschuld van fr. 25,000 aan een juwelier te Parijs, door het stedelijk geregt alhier den 2 Jan. jl. een bevel tot gijzeling uitgesproken. Op verzoek van den hertog, werd hem echter vergund, den tijd zijner gijzeling in zijn logement *Zum Englischen Hof* door te brengen, alwaar hij in eene kamer werd opgesloten, waarvan de sleutels werden toevertrouwd aan twee gendarmes, die in een belendend vertrek bestendig de wacht moesten houden. Den 1 Febr. jl. was echter de hertog ontvlugt, en bleek het later, dat de twee gendarmes, door diens kamerdienaar verleid, een te ruim gebruik van wijn hadden gemaakt en daardoor zijne ontvlugting niet konden verhinderen. Wegens dit gemis aan waakzaamheid, zijn zij gisteren door de correctionele regtbank alhier veroordeeld tot acht dagen gevangenis en in de helft der geregtskosten.

AMERICA.

Men berigt dat de Zuidelijken onder Generaal Garfield een overwinning behaald hebben op de Confederalisten in Oostelijke Kentucky, te Pound Gab, 40 mijlen van Piketown. Er waren 5,000 Noordelijken verschanst op den top van het Cumberland gebergte. Garfield beklom den berg met de infanterie langs onbegane wegen, terwijl zijne kavalerie langs den gewonen weg een hevigen aanval in front deed. In minder dan twintig minuten was de vijand verstrooid en heeft alles achter gelaten.

Het schijnt dat de Noordelijken op hunne beurt eene volslagen overwinning hebben behaald nabij fort Craig in Nieuw Mexico op den 21sten Februarij. De Federalisten verloren 62 dooden en 142 gewonden, benevens zes stukken geschut. Zij hebben eene groote hoeveelheid goederen vernield, alvorens Albusgeusque te ontruimen. De Noordelijken bedreigden Santa Fé.

Er loopt een gerucht, dat er een aanval is gedaan op Nieuw-Orleans, doch de uitslag is niet bekend.

De steenen vloot voor Charleston wordt gezegd allengs te verdwijnen. De haven werd overvuld door ronddrijvend wrakhout.

De *Monitor* is op zijn togt naar fort Monroe bijna verongelukt. De golven sloegen over het schip en deden de vuren uit. Het vaartuig zou gezonken zijn, zoo niet eene andere stoomboot het op sleeptouw had genomen. Haar overwigt op de *Merrimac* was slechts negatief. De equipage is bijna gestikt. De toestand der schepelingen wordt aldus beschreven: het leven op deze ijzeren schepen is op zijn minst te vergelijken met dat, wat men te Calcutta in het „Zwarte hol" zou ondervinden. En is geen doorstraling van wind en de inwerking van vuur, rook en bedorven lucht is ondragelijk. Dit had de *Merrimac* met 400 man te verduren, doch de bemanning van de *Monitor* had het veel erger, daar het vaartuig bekrompener was. En vloeide letterlijk bloed uit oogen en neus dergenen, die de stukken bedienden. De schok die de toren bij elk schot had door te staan was zoo hevig, dat onderscheidene personen buiten kennis raakten.

MEXICO, MIDDEN- EN ZUID-AMERICA enz.

Volgens eene dépêche uit Vera-Cruz waren de troepen der geallieerden gedeeltelijk weer huiswaarts gekeerd, terwijl de nagezonden Fransche strijdmagt zelfs in 't geheel niet aan wal stapte, maar onmiddelijk terugkeerde. Deze maatregel vloeit voort uit de omstandigheid, dat de president der Mexicaansche republiek reeds de conventie heeft geteekend, tusschen hem en de geallieerden gesloten. Doch die conventie zal waarschijnlijk weinig meer dan de preliminairen bevatten, want de dépêche zegt tevens dat de nadere onderhandelingen den 1sten April zullen aanvangen. Dat de geallieerden allezins voldoende waarborgen zullen verkregen hebben, mag men intusschen als zeker aannemen.

Uit Vera-Cruz was bevorens medegedeeld, dat de korvet *Galathée*, die belast was om de westkust van Mexico te blokkeren, het fort San Carlos, in de baai van Acapulco, aan de Stille Zuidzee gelegen, heeft genomen. Dit fort, door de Spanjaarden opgerigt en geducht versterkt, werd als onneembaar beschouwd. De korvet, na op een korten afstand van het fort genaderd te zijn, heeft den 27sten Januarij, 's morgens ten vijf ure, haar vuur geopend en ten tien ure hadden de Mexicaansche troepen de positie reeds verlaten en zich naar het binnenland teruggetrokken, onder het medenemen van een gedeelte hunner artillerie.

— Volgens den heden openbaar gemaakten staat van het aantal immigranten en vrije Africanen, die sedert 1843 tot ult. December 1861 in de Britsch West-Indische kolonien zijn aangekomen, bedraagt dit cijfer gedurende dien tijd voor Jamaïca 14,904, Britsch Guiana 79,384, Trinidad 35,222, St. Lucia 2334, St. Vincent 1828, Grenada 2669, Antigua 2281, St. Kitts 1314, Nevis 427, Tabago 292 en Bahama (van een verongelukt slavenschip) 389, te zamen 141,044. In hetzelfde tijdperk emigreerden er naar Mauritius 280,000.

— De berigten van la Plata melden dat de strijd in de Argentijnsche confederatie geheel en al geëindigd is. De weinige hoofden, die nog getracht hebben wederstand te bieden aan generaal Mitre, zijn verjaagd en hebben eene wijkplaats gezocht in Chili of Paraguay. Urquiza heeft zijne persoonlijke aangelegenheden met Mitre geregeld. Hij blijft gouverneur van de provincie Entre-Rios, maar zijne troepen worden afgedankt.

—De toestand in Bolivia was gunstig en de staat van zaken had er een vredelievend aanzien gekregen. In Peru was het, wat de politieke toestand betreft, minder rustig, doordien zich aldaar revolutionnaire bewegingen vertoonden. Deze werden inzonderheid aangewakkerd door de clericale partij, die weder een plan heeft ter sprake gebragt, strekkende tot aanhechting van Peru bij Spanje.

DE TAIPINGS.

(Volgens de *Saturday Review*).

De voortgang van den opstand der Taipings kenmerkt zich als een der donkerste bladzijden der wereldgeschiedenis, en werpt daarbij een licht op dergelijke verschijnselen van vroeger eeuwen. Duidelijk is het, dat deze beweging eenige gelijkenis heeft met den togt van Attila, Genghiz en Timour, als verwoesters der schoonste domeinen der menschelijke beschaving. Het groot geheim van deze geweldige volksbewegingen bestond immer in de vraag: van waar kwamen die honderdduizenden, welke verwoesting om zich verspreidden, zoowel door hun groot aantal als door hunne vernielzucht?

De berigten, welke wij omtrent de Taipings ontvangen, wijzen uit, dat de talrijkheid dezer vernielzuchtige massa's juist bestaat in het volledige der verwoesting welke zij aanrigten. De horde valt neer als een zwerm sprinkhanen, zoo als de heer Layard zeer vernuftig opmerkt. Wanneer deze toch verschijnen hoort men een gegons in de lucht van talrijke vleugels, daarna vernemt men het verward en knetterend geluid van geknabbel, en weldra is ieder spoor van bebouwing, elk bewijs van plantengroei geheel verdwenen. De Taipings randen eene stad aan, of loopen eene landstreek af, en in weinige dagen is er noch huis, noch muur, noch landbouwwerktuig meer te vinden. Het overschot der inwoners, welke niet gedood zijn, wordt genoodzaakt de plek te verlaten, die evenmin eene schuilplaats, als de middelen voor levensonderhoud aanbiedt, en het is hierdoor, dat eene bende, die oorspronkelijk slechts uit een handvol lieden bestond, aangroeit tot eene groote magt, doordien er telkens nieuwe toevloed ontstaat van hen welke door die verwoestingen van alles beroofd zijn en thans zich ook aan dat zwervend leven overgeven.

Het groot getal der legerbenden van de Taipings deed hen in Europa het aanzien erlangen van eene eigenlijke volksomwenteling. Doch er bestaat alle reden om te gelooven, dat de opstand, zoo als het treurig verschijnsel soms wordt genoemd, op zeer kleine schaal is begonnen in een der meest onbeschaafde provinciën van het Chinesche rijk.

Het geheim zijner sterkte bestaat in de moorddadige vernielingszucht, waardoor de beweging zich aanhangers of liever volgelingen verschaft uit de slagtoffers zelven, en het is bijna aan geen twijfel onderhevig, dat juist op dezelfde wijze de vroegere „geesels der menschheid" evenzeens uit deze of geene Tartaarsche valei hun oorsprong namen, om naderhand als groote volksverhuizingen op te treden, welke uitgestrekte rijken verwoestten.

Het valt niet te ontkennen en in een enkel opzigt is het ook zeer te betreuren, dat de Taipings de zoogenaamde godsdienstige wereld bitterlijk hebben teleur gesteld. Zonder twijfel bestond er menigvuldige stille ontevredenheid over de luttele uitkomsten der Christelijke zendelingen in de heidensche landen, waar reeds eene stelselmatige godsdienst en overoude beschaving heerschten. De onweersprekelijke zege der zendelingen over de barbaarschheid en onkunde der Zuidzee-eilanders was slechts eene magere schadeloosstelling voor de niet noemenswaardige uitkomsten van eene heldhaftige zelfopoffering, het eindeloos geduld, en de groote uitgaven in Indië en China. Het was zeer natuurlijk, dat toen er berigt ontvangen was van het ontstaan eener nieuwe secte in China, welke zich vijandig betoonde zoowel tegen het atheïsmus van Confucius, als tegenover het wangeloof van Fo, en dat deze secte eene der meest eerwaardige en geheimnisvolle dogmas van het Christendom als grondslag voor haar systema had aangenomen, toen men, wat meer zegt, bijna de zekerheid erlangde, dat dit was van Christendom bij de Taipings geen Roomsch-Katholieke, doch eene Protestantsche kleur had, — toen was het geen wonder, dat er een jubelkreet werd aangeheven. Doch de verwachtingen vervlogen weldra, nadat de eene gruwel voor en de andere na aan het licht kwam van deze Taipings.

De verdedigers der Taipings in Engeland hebben langen tijd zich moeite gegeven om aan te toonen, dat de wreedheden welke men hun toeschreef, niet aan hun godsdienstig karakter moesten geweten worden, doch aan hun politieken toestand. Nu echter schijnt het eene uitgemaakte zaak te zijn, dat de Taipings zelfs te slecht zijn, om in de termen eener *ex post facto* regtvaardiging als geestdrijvers te vallen.

Zij schijnen dus door iedereen te zijn opgegeven behalve door kolonel Sykes. De les is hard geweest, welke hunne uitmuntende (goedaardige) beschermheeren hebben te leeren gehad. De waarheid, dat het geloof in een leerstelsel geheel iets anders en zeer verschillend is van het doordringen zijn van den geest eener godsdienst, is nimmer op zulk eene groote schaal aangetoond geworden. Sommige malen is de godsdienstige wereld genoodzaakt geweest te erkennen, dat daar waar de strengste regtzinnigheid in geloof heerschte, zeer weinig welwillendheid en in 't geheel geene eigenlijk Christelijke liefde te vinden was, nimmer echter heeft zij te voren zulk eene vereeniging aangetroffen van blijkbare gehechtheid aan de hoofdpunten der Christelijk Protestantsche kerkleer met onbepaalde toewijding aan lust, roof en moord op groote schaal. Echter dient hier gezegd te worden, dat niet het eigenlijk geloof der godsdienstige wereld zulk een teleurstellenden schok heeft erlangd, doch wel hunne verwachtingen op groote bekeeringsuitkomsten. Werkelijk toch verklaren de bevorderaars van het zendingswerk bij hunne meer gelukkige ondernemingen, dat wanneer het Christendom inderdaad wortel wil schieten, het onontbeerlijk vergezeld moet gaan van zedelijkheid en beschaving. De wilden van de Fiji- of Societeits-eilanden worden te gelijker tijd met hun catechismus geleerd wat regtvaardigheid en medelijden, ja ook wat welvoegelijkheid is. Ook zou de grootste ijveraar voor de bekeering van den verdorven bewoner van Htaway of Otaheite niet het minste aan de uitkomsten hebben getwijfeld, zoo men hem na het doorworstelen van zijn leerboekje der dogmatiek aan zich zelven hadde overgelaten.

De groote uitbreiding der Taiping-omwenteling had het oordeel der godsdienstige wereld eenigermate beneveld, en eerst kortelings is het begonnen zich te overtuigen, dat het uitvaagsel der Chinesche bevolking het Christendom niet kan hebben ontvangen bij het oprapen van eenige christelijke dogmas, welke van uit de zendingposten langs de kust hun weg vervormd en verdraaid naar het binnenland vonden.

Ongelukkig zijn de missie vrienden niet de eenige welke hunne verwachtingen omtrent de Taipings in rook zagen verdwijnen. De meening der politici, dat eene stipte onzijdigheid tusschen de keizerlijken en de opstandelingen te bewaren was, is insgelijks den bodem ingeslagen.

Het schijnt vrij zeker, dat het noodig zal wezen om niet alleen de vreemde etablissementen in de handelsplaatsen te beschermen, doch zelfs de steden waar de eerste in gelegen zijn. De verwoedheid waarmede Shanghae of Foo-Chow-fa zou worden ingenomen, zou buitengewoon zijn en niemand die gezond oordeelt zou kunnen ontkennen, dat alsdan het leven als ook have en goed der Europeanen te vuur en te zwaard zouden worden vernietigd. — Noch het Gouvernement noch eenig Britsch officier in deze zeeën zou aarzelen om alles in de waagschaal te stellen met de bescherming der kooplieden. En toch wanneer de opstandelingen al eens terug gedreven worden, waar is dan nog het einde van dien krijg? Engeland heeft evenveel belang bij de veiligheid der Chinesche tolkantoren als bij de bescherming der Europesche établissementen, want de in- en uitgaande regten kunnen niet worden beschermd, zonder dadelijke partij trekking voor het Gouvernement des keizers. Behalve deze hebben wij nog een ander belang te behartigen, niet dat des handels, doch het gerief der geheele Engelsche natie, dat door de vorderingen der opstandelingen in gevaar komt van in groot ongerief te geraken. De Taipings toch zijn nu reeds druk bezig de zijde distrikten te verwoesten, en hoewel zij den aanvoer van thee nog niet hebben onderschept, kan het echter niet lang duren of hun verwoestende togten zullen hun invloed op de thee productie en aanvoer gaan uitoefenen. Onze waarlijk bevreemdende onbekendheid omtrent China maakt het ons onmogelijk, om de juiste uitgebreidheid der Taipings krachten aan te geven, waarover zij beschikken kunnen om den handel zoodanig te onderscheppen, waardoor gebrek aan thee in Engeland zou kunnen ontstaan. Doch zeker is het, dat zoodra de cultuur en het vervoer der thee den invloed des opstands van nabij zal gevoelen, alle aanvoer van dat artikel zal ophouden, en even zeker is het ook, dat de thee distrikten niet zullen toelaten dat hun thee door Chinezen zoo maar wordt afgesneden. Een bekend schrijver in den *Times* toont aan dat de meerder ontvangen wordende regten, welke thans door tusschenkomst der Engelschen worden geïnd en tot groot voordeel van het keizerlijk Gouvernement strekken, moesten besteed worden om eene keizerlijke legermagt volgens de Europesche taktiek te organizeren en deze door Engelsche officieren te doen aanvoeren. Het kan er waarlijk wel op uitloopen; doch men is tevens verbaasd bij de overweging der eindresultaten. Is het dan inderdaad de bestemming van China om een tweede Engelsch Indie te worden? Moet het keizerlijk Gouvernement die reeks van ondervindingen doorloopen, welke zoo menige Indische staat naar zijne vernietiging voerde? Eerst hulp inroepende, dan er op steunende, daarna er ontevreden op zijnde en die hulp trachtende aftewerpen en ten slotte overweldigd door die zelfde magt, welke voormaals tot hulp was ingeroepen? Geen minder ernstige overweging verdient het denkbeeld, dat eene krachtige interventie in China bij de Engelsche natie in een ongunstig licht beschouwd wordt tot zoolang het niet dringend noodzakelijk is, en eene andere Natie gereed is van de gelegenheid gebruik te maken. Het droombeeld om China in een Fransch Indie te herscheppen is en geliefkoosd denkbeeld van menig Franschman, onder welke liefhebbers de Fransche keizer boven aan staat.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR.
Mei	25	Engelsch	Leonidas	W. M. Jewell	Soerabaija	21 Mei	Australie
〃	—	Nederlandsch	Soerabaija Packet	S. C. J. Olivier	〃	— 〃	Amsterdam
〃	26	Russ	Artheer	C. C. Wiren	Sunderland	29 Jan.	Singapore
〃	—	Ned. Indisch	Justina	H. A. Drehfahl	Padang	13 Mei	Samarang
〃	27	Zweedsch	Tata Morgana	C. A. Itjernberg	Mauritius	29 April	Batavia
〃	28	Engelsch	Mary Scott	G. Mc. Hardy	Melbourne	23 〃	Manila
〃	—	〃	Isle of France	A. A. Ashmore	Sydney	14 〃	Batavia, pass. Mevr. Ashmore.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.		VLG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Mei	28	Ned. Indisch	bark	Alnoer	Sech Marzoeki	Soerabaija	16 Mei	Coulster.
〃	—	Zweedsch	〃	Fata Morgana	C. A. Stjeinberg	Mauritius	29 April	Busing, Schröder & Co.
〃	—	Amerikaansch	schip	Castilian	N. Procter	Boston	26 Jan.	Paine, Stricker & Co.
〃	30	Nederlandsch	bark	Maria Catharina	H. C. de Bos	Soerabaija	21 Mei	E. Moormann & Co.
〃	—	〃	〃	Julie	R. Brem	Indramaijo	29 〃	Haager en Schuurman
〃	—	Ned. Indisch	〃	Songoan		Tagal	26 〃	Coulster.

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR.
Mei	29	Nederlandsch	schip	Oranje Nassau	G. Strang van Hees	Soerabaija
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. Kramer	Samarang
〃	—	〃	bark	Samuel	E. Oort	Padang
〃	—	Amerikaansch	schip	Sonora	L. Brown	Singapore
〃	30	Ned. Indisch	brik	Faidool Ghaijer	Sech Boegirs	Indramaijoe
〃	31	〃	schoen.	Hongan	Damisa	〃

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Stad Enschedé	J. W. Retgers	Amsterdam	Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Hebe*	A. H. Kiehl		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Makasser	J. Rip		J. Cezard & Co.
〃	bark	Sliedrecht*	Y. Feenstra	Tjilatjap	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co.
Ned. Indisch	schoen.	Hood Hood*	Sech Matraf		Coulster.
〃	schip	Sala Sala*	Tan Tjoan		〃
〃	〃	Zowan*	Sech Sol		〃
〃	bark	IJdroesie*	Sech Bakier		〃
〃	bark	Alnoer*	Sech Sultan	Samarang	〃
〃	〃	Joedoel Wadoed*	Said bina Hassan		P. Landberg & Zoon.
〃	schoen.	l' Union*	G. Schuit		Pandel & Stiehaus.
〃	〃	Chieftain*	J. C. Kruijmel	Biliton	John Pryce & Co.
Engelsch	bark	Diana*	Kyle		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Scotland*			〃
〃	〃	Augusta May*	Charles		Wilson & Co.
Fransch	schip	Giscours*	Laine	Saigon	C. Bahre & G. Kinder.
Hamb.	bark	Antonia*	Bock		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.

Aangekomen schepen te Soerabaija.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Mei	16	N. I.	stooms.	Padang	Guijot	Batavia
〃	—	Ned.	bark	Cortgene	Dunlop	〃
〃	—	〃	〃	Pieter Schoemaker.	van Varelen	Timorkoep.
〃	—	N. I.	〃	L'Esperance	Paulus	Grissee
〃	20	Ned.	〃	Amazone	Kramer	Batavia
〃	—	〃	〃	Johannes Lodewijk.	van der Waal	〃
〃	—	Z. M.	〃	Stoomschip Gedeh	van Raders	Bawean
〃	—	Ned.	〃	Helena	van Winkel	Rotterdam
〃	—	N. I.	〃	Haerool Barie	Sech Arfan	Sumbawa
〃	—	〃	〃	Betsij	Ongo	Banjermass.

Vertrokken schepen van Soerabaija.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
Mei	20	Ned.	bark	Leonidas	Jewel	Australie
〃	—	〃	〃	Maria Catharina	de Bos	Nederland
〃	21	〃	〃	Soerabaija Packet	Olivier	〃
〃	—	〃	〃	Maria	van Wulven	Pasoeroean

In lading liggende schepen te Soerabaija.

VLAG.		NAM. DER SCHEPEN	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	bark	Joan Kemper	Salm	Australie
〃	〃	Acadia	Greefkes	Amoy
〃	〃	Diana	Teengs	
〃	〃	Diligentia	Bentveld	Nederland
Engelsch	〃	Concorde	Rozendahl	
Nederlandsch	〃	Wilhelmina	Koster	Amoy
〃	〃	Mentor	Duinker	
〃	〃	Postillon	v. Someren Greve	
Engelsch	〃	Lorenzo Sabine	Thomas Devine	Melbourne
Nederlandsch	〃	Christ. en Jeannette	Rademaker	Amsterdam
〃	〃	Graafstroom	de Boer	Amoy
〃	〃	Jannetje	Blokziel	Nederland
〃	〃	Almonde	Surie	〃
〃	〃	Gevalia	Robinson	〃
〃	〃	Pieter Schoemaker	van Varelen	

Aangekomen.

CHERIBON. 24 Mei N. I. stooms. *Palembang Packet*, Scheel, v. Bat.
INDRAMALJOE. 23 Mei Ned. bark *Admiraal Piet Hein*, Hazewinkel, v. Cheribon; do. schip *Hollandia*, Wap, v. Batavia.
TAGAL. 19 Mei N. I. brik *Ho Athin*, Ong Bangsoeij, v. Batavia; do. bark *Inghie*, Lim Tikan, v. Grissee. — 21 do. do. *Goanlie*, Tan Tjiakiet, v. Rembang. — 23 do. do. *Thaegaon*, Tan Goatsan, v. do.
GRISSEE. 21 Mei N. I. bark *Wilhelmina Helena*, Valberg, v. Soer; do. schoen. *Fathool Salam*, Sjenja, v. Samarang.

Vertrokken.

CHERIBON. 24 Mei N. I. bark *Soeijgoan*, Tio Tingkiat, n. Riouw.
TAGAL. 19 Mei N. I. bark *Inghie*, Lim Tikan, n. Riouw. — 21 do. do. *Ho Athin*, Ong Bangsoeij, n. Banjermassing. — 24 do. do. *Hinggoan*, Intie Aloei, n. Grissee.
PEKALONGAN. 22 Mei N. I. brik *Tartar*, Lim Kiangkong, n. Batavia.
REMBANG. 20 Mei N. I. bark *Thaegoan*, Tan Goatsan, Samarang.

HANDELSBERIGTEN.

Te Makasser, den 15 Mei 1862.

Manila Sigaren no. 2. ƒ 40 @ ƒ 50.— Geheel uitverkocht.
Opium (Benares) ƒ 2250,— @ ƒ 2300,— En detail aldus verkocht.
Gambier (Riouw) ƒ 14,— @ ƒ 16,— aanvoeren verwacht.
Was (Timor) ƒ 180,— @ ƒ 185,— } Nominaal zonder aanvoeren.
〃 andere soort. ƒ 100,— @ ƒ 170,— }
Rotting ƒ 6,— @ ƒ 6½. Aangevoerd en verkocht.
Kofij (Bonthain) ƒ 35,— @ 36,— } Aanvoeren en verkoopen.
〃 andere soorten ƒ 34.½ @ ƒ 35½— }
Suiker No. 16 ƒ 15,— Nominaal.
Huiden (Koe) ƒ 17 @ ƒ 17½. } Nominaal.
〃 (Buffel) ƒ 12,½ @ ƒ 16,— }
Gutta Percha ƒ 50.— @ ƒ 65,— Zonder nieuwe aanvoeren.
Sandelhout ƒ 15,— @ ƒ 17,— Aangevoerd; niet verkoopbaar.
Schildpad ƒ 300,— @ ƒ 1100,— Voorraad.
Paerlmoer ƒ 75,— Nominaal; verwachten spoedig aanvoeren.

Specie.

Oude Ducaten ƒ 7,— @ ƒ 7½.	Souvereigns ƒ 13.½ @ ƒ 13½. Voorr.
Nieuwe 〃 ƒ 6,— @ ƒ 6½.	Zilveren Specie, Schaarsch.
Gouden Tientjes ƒ 10.— @ ƒ 10½.	Spaansche en Mexikaansche doll. ƒ 2¾.

Wisselkoers.

Op Holland 99%. Gouv. koers. | op Java pari.
Op Singapore 2½. Zonder trekkers.

Vrachten.

In het eerstdaags hier verwachte Hollandsche bark Maria Catharina werd ruimte genomen voor 4000 pic. koffij, naar Amsterdam tot ƒ 90,— per last (Maatschappij-tarief.) Overigens kwamen geene transactiën tot stand. Voor Macao beginnen zich de goederen reeds te verzamelen, zoodat daarheen weder emplooi te vinden is.

Te Batavia, den 30 Mei 1862.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia........ Per legg.	55.—	60.—	nominaal.
Cassia Vera	55.—	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben........ Per pic.	65.—	....	nominaal.
Foelie No. 1 Benkoelsche	25.—	....	met meer vraag.
Gom Elastiek........ Per pic.	90.—	....	zeer schaarsch.
〃 Benzoin	22.—	22.75	verkoopen.
〃 Dammar........ Per pic.	21.50	22.—	〃
Gutta Percha	....	....	niets op de plaats.
Huiden, Koe	3.—	4.—	zonder vraag.
Buffel........ Per stuk.	3.50	4.50	weinig vraag.
Indigo	5.—	....	voor 1e kwaliteit te Sam. met goede vraag.
Japan Boomwas	35.—	....	afgedaan.
Kampher. Japan per Balie	....	....	niet voorhanden.
Klapper Olie	22.—	28.—	verk. voor cons.
Kofij, Java	40.—	....	geboden.
Padang	....	....	zonder voorraad.
Koper, Japansch	....	....	〃
Kruidnagelen........ Per pic.	46.—	....	zonder voorraad.
Notenmuscaat No. 1	60.—	70.—	met koopers.
Peper, zwarte	16.—	17.—	〃
witte	35.—	....	met verkoopen.
Rotting, Banjermassing	8.—	9.—	〃
〃 Padang	....	6.50	met verkoopen.
Rijst, Indramaijoe met zakken	235.25	......	afgedaan.
Witte Batavia 1e kwalit.	185.—	....	zonder vraag
〃 〃 2e 〃	170.—	160.—	goede kwali-
〃 Carga	130.—	120.—	teit schaars.
〃 Padang	....	....	
Sandelhout	7.—	....	zonder voorraad.
Sapanhout Manila in Enterp.	3.—	....	nominaal.
Bima........ Per pic.	3.12	....	〃
Suiker No. 16	15.—	....	〃
Tabakbladeren	....	....	niet aan de markt.
Tamarinde	6.—	....	geen omzettingen.
Was	190.—	....	grif te verkoopen.
Tin, Billiton	....	....	niet voorhanden.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 99¼% bij partikulieren.
〃 〃 〃 99% 〃 het Gouvernement.
〃 Londen 〃 Zigt 11.75 à ƒ 11.80 per £ afgedaan.
〃 China ƒ 2.72 per dollar nominaal.
〃 Singapore ƒ 2.80 per dollar verkoopen.
〃 Calcutta ƒ 122 per 100 Cs. Rs.
〃 Spetien. Sovereins ƒ 12,92½.
〃 Ducaten ƒ 6.90 oude.
〃 ƒ 5.75 nieuwe.
Mex. Dollars ƒ 2,75. nominaal.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA.

Aanvoer.

VAN DEN 25 TOT 28 MEI 1862.

Van Macao per Ned. schip *Columbine*, gez. ...., agt. Busing Schröder en co.

20 kn. chin. goederen, 1 kt. boeken, *Haager en Schuurman.*
50 kn. gember, 50 bn. matten, 10 kn. tabak, 100 do. jostecks, 1 kt. diversen, chin. goederen, *Pandel en Stiehaus.*
100 kn. gember, 25 do. vruchten, 3 coll. diversen chin. goederen, *van Riet en Wijnveldt.*
8 kn. soija, 42 do. zilvermetaal, *N. H. M.*
50 stell. koffers, 100 kn. gember, *C. Bahre en G. Kinder.*
100 kn. gember, *van Kleeff en co.*
150 kn. provisien, *Hagedorn, Plump en co.*
14 md. en kt. gedr. visch, 3 kn. diversen, 1 kt. poko-olie, 6 coll. bn. gedr. vruchten, 14 zakk. en coll. groentens, 2 kn. zijde, 1 kt. gember, 2 kn. inkt, 35 kn. vuurwerk, 24 coll. kt. en md. chin. goederen, 2 kn. steenen, 16 kn. en coll. jostecks, 30 kn. thee, 2 do. schoenen, 2 do. parapluien, 3 do. en coll. vermillie, 377 kn. coll. papier, 8 kn. koffers, 4 kn. glaswerk, 1 kt. zijden goederen, 22 coll. en kn. medicijnen, 3 coll. provisien, 1 kt. waaijers, *Busing, Schröder en co.*
113 kn. vuurwerk, 18 kn. en potten gedr. groentens, 800 kn. thee, 443 coll. bn. papier, 20 coll. chin. boeken, 22 kn. en coll. parapluien, 17 kn. bn. en coll. medicijnen, 3 kn. steenen, 5 do. diversen, 2 do. inkt, 6 coll. ijzerwerk, 2 kt. coll. koperwerk, 1 do. 50 kn. en bn. tabak, 1 kt. glaswerk, 2 kn. oud-koper, 1 kt. goud papier, 27 kn. paijongs, 1 kt. knoopen, 2 kn. lakwerk, 1 kt. poko-olie, 1 do. rotten-kruid, 28 pott. kn. en coll. provisien, 2 kn. jostecks, 5 coll. chin. goederen, 11 pakk. gedr. visch, ...
30 kn. gember, *Gezagvoerder.*
942 bn. papier, 40 kn. en coll. medicijnen, 1156 kn. thee, 48 do. paijongs, 1 kt. kramerijen, 11 kn. zijden goederen, 50 kn. vuurwerk, 43 verf-waren, 16 coll. provisien, *lading voor Samarang.*

Uitvoer.

Naar Padang en Bencoelen per Ned. Ind. stooms. *Macasser*, gez. Bierings, agt. W. Cores de Vries.

56 kn. manufact., uit entrep., *J. F. van Leeuwen en co.*
41 kn. manufact., uit entrep., *Burt, Mijrtle en co.*
3 kn. manufact., uit entrep., 1 kt. doeken 1 do. kat. goederen 1 do. lederwerk 2 revolvers en toebeh., 2 kn. slendangs, 2 do. jaconets, 3 do, sarongs *Pandel en Stiehaus.*
2 kn. genever, *Adam en co.*
1 kt. monsters, *van Ommeren, Rueb en co.*
49 kn. koopmanschappen, *Koe Kangtjaij.*
25 kn. thee, 25 pic. suiker, 10 kn. ijzerwerk, 1 do. eau de cologne, 7 kn. naaigaren, kt. diversen, 1 do. speelgoed, 5 kn glaswerk, 1 kt. confituren, 3 kn. gedr. katoen, 9 do. wit katoen, 1 kt. beschuit, 1 kt. kaas, 3 pic. tamarinde, *Ingram qq.*
6 kn. brandij, 4 kn. provisien, 2 do. cognac, 1 kt. aardewerk, 2 kn. siropen, 6 do. champagne, 2 do. spiritus, 6 kn. en vn. wijn, ⅛ do. portwijn, 1 do. ijzerwerk, 3 kn. glaswerk, 10 vs. provisien, 1 pak. leder, 50 keld. genever, 5 md. bier, *Winsser, de Lange en co.*
1 kt. doeken en slendangs, 1 do. diversen, 2 kn. div. kat. goederen, 2 do. doeken, 5 do. lappels, *Said Sech Aijdroes.*
1 billard en toebeh., 1 kt. porselein, 1 do. rijtuig, 1 ps. laken, *Dümmler en co.*
2 kn. hoeden, 7 coll. en 3 kn. manufact., 1 kt. kramerijen, 1 do. schoenen, 1 do. woll goederen 10 kn. eau de cologne, *H. en A. Straus.*
2 kn. batik goederen 1 kt. diversen, *Sech Awap Badawie.*
4 kn. sarongs 2 do. prints, *Engelhard en co.*
3 kn. div. kat goederen, 1 kt. porcelein, *Mara Ausier.*
1 kt. tuigen, *Paine, Stricker en co.*
1 kt. cognac, 2/m sigaren, 1 do. diversen, 1 do. azijn, 6 hammen, 2 do. wijn, *Platon en co.*
9 kn. manufact., 6 do. lederwerk, 4 do. kat. goederen, 4 do. zeep, *Burt Mijrtle en co.*
1 pic. garen, 1 kt. kantoorbehoeften, *Purvis en co.*
3/m sigaren, *Batenburg en co.*
1 kt. ijzerwerk, 4 kn. coralen, *Hagedorn, Plump en co.*
12 kn. sigaren, 1 kt. amandelen, *Leroux en co.*
1 kt. wit katoen, 17 kn. doeken, *Borneo Comp. Limited.*
230 pic. suiker, 15 kn. thee, 7 do. slendangs, 7 do. naaigaren, 6 kn. doeken, 11 kn. wit katoen, 2 kt. diversen, 2 kn. aarde en glaswerk, 1 kt. chitzen, 2 do. spiegeltjes en schoenen, 1 do. cognac, 5 kn. kat. goederen 2 kn. provisien, 2 vn. messen, *Lim Hoa.*
2 kn. doeken, 3 do. cambrics, *J. F. van Leeuwen en co.*
4 kn. provisien, 2 do. lederwerk, *van den Abeelen en co.*
1 kt. sarongs, 1 do. slengdangs, 4 kn. kat. goederen, 1 kt. kramerijen, *Ioe Soenliang.*

AANGEBRAGTE REGALEN te Batavia,

DEN 28 MEI 1862.

Van Soerabaija per stooms. *Padang,*

1 pakje Reijnst en Vinju Batavia.
1 pakje Lange en co. Batavia.
1 doos Madame Lejeusne modiste, Batavia.
1 pakje Combet Schoen en laarzenmaker te Batavia.
1 kistje Mevrouw Altheer te Batavia.
1 trommel Ogèr, Freres Batavia.
1 trommel D. Hardij geb: Verhage, Batavia.

RESTANT-STAAT

DER GOEDEREN IN HET ENTREPOT TE BATAVIA OPGESLAGEN ONDER ULTIMO MEI 1862.

104 kn.	Absynth.	kn.	Opium.
8 st.	Ankers en Kettingen.	173 kn.	Papier.
11 kn.	Anijsdrop.	7 kn.	Pennen.
02 vn.	Azijn.	203 coll.	Planken.
2180 kn.	〃	102 bund.	〃
739 vn.	Bier.	3 tonn:	Porcelein.
372 md.	〃	1 kt.	〃
53 kn.	〃	coll.	Praauwen (Chin.)
37 kn.	Bitter.	137 kn.	Provisiën.
728 kn.	Blik.	5 md.	〃
20 kn.	Blikwerk.	8 pakk.	Pijpen (bamboesche)
3 vn.	Blokken.	kn.	Poppen.
21 vn.	Brandewijn.	kn.	Presenteerbladen.
303 kn.	〃	zakk.	Peper (witte.)
11 kn.	Boeken.	kt.	Pendules.
1 pak	〃	kn.	Riemen.
20 vn.	Boter.	kt.	Rijtuig.
150 vn.	Brood.	pic.	Sandelhout.
	Byouteriën.	1608 pic.	Sapanhout.
	Bl. Lood.	399 kn.	Sigaren (Manilla.)
4 pijp.	Cognac.	111 kn.	Siropen.
7 oxh.	〃	30 kn.	Sherry.
4233 kn.	〃	1 kt.	Snuif.
	Chocolaad.	1 kt.	Speelgoed.
3 kn.	Diversen.	657 vn.	Spek.
211 kn.	〃 dranken.	kn.	〃
	Draadnagels.	527	Spiauter.
31 kn.	Eau de Cologne.	627 vn.	Spijkers.
254 kn.	Eetwaren.	vn.	〃 (Compositie.)
5 vn.	Erwten en Boonen.	83 vn.	Staal.
4 bn.	Fluweel.	3942 tobb.	〃
kn.	〃	120 bund.	〃
6 kn.	Gaas (kop. en ijz.)	90 kn.	〃
1 kn.	Galanteriën.	coll.	〃
403 krdj.	Gambier.	kn.	Speelkaarten.
1066 bn.	Garens.	kn.	Sabels.
339 kn.	〃	54 kn.	Tabak.
50 tobb.	Geeloker.	3 coll.	〃
7449 keld.	Genever.	1 bn.	Tapijten.
61 oxh.	〃	3 vn.	Vernis.
kn.	〃 Bessen.	48 vn.	Verwwaren.
23 st.	Geweren.	119 kn.	〃
kn.	〃	pakk.	Vilt.
15 kn.	Glas.	125 coll.	〃
45 kn.	Glaswerk.	1953 vn.	Vleesch.
2 kn.	Goederen (Jap.)	19 kn.	〃
1 coll.	〃	100 kn.	Vruchten (gedr.)
11 vn.	Gort.	202 kn.	〃 op br. en wat.
1 kn.	Gouddraad (valsche)	1 kt.	Vlaggedoek.
kn.	Groenten.	582 kn.	Was (boom.)
kn.	Gibs.	609 kn.	Wijn (champagne.)
kn.	Geelmetaal.	110 mand.	〃
27 vn.	Hagel.	42 kn.	〃 (cherry cord).
1 kn.	Horologiën (goud.)	57 kn.	〃 (madera.)
vn.	Harst.	4 vn.	〃
9 kn.	Kirch.	kn.	〃 (mousserende.)
6 kn.	Kleêren.	38 kn.	〃 (port.)
64 kn.	Koopmanschappen.	608 kn.	〃 (rhijn.)
131 coll.	Koper.	4410 kn.	〃 (roode.)
52 kn.	〃	22 md.	〃 〃
7 kn.	Koperen duiten (gek.)	28 oxh.	〃 〃
24 kn.	Koralen.	4 pijp.	〃 〃
20 vn.	〃	3 vn.	〃 〃
kn.	Kramerijen.	4 fust.	〃 〃
394 kn.	Kruid.	pijp.	〃 (kaapsche.)
175 vn.	〃	183 carr.	〃 (sherras.)
10 bn.	Kurken.	2 kn.	IJzer.
kn.	Koperwerk.	600 bund.	〃
20 kn.	Lampen.	boss.	〃
27 vn.	〃	510 pic.	〃
528 coll.	〃	st.	〃
1 kn.	Lanthaarns (sein.)	9 coll.	IJzerbanden.
2 kn.	〃 (wagen.)	bund.	IJzer (hoepel.)
4 coll	Ledikanten (ijzer.)	kn.	〃 (vertind.)
78 kn.	Likeuren.	91 kn.	IJzerwerk.
54 vn.	Loodwit.	coll.	〃
kt.	Lepels enz. (comp.)	69 vn.	〃
221 bn.	Manufacturen.	26 kn.	IJzer (plaat.)
14204 kn.	〃	10 kn.	Zadels.
75 pic.	Masoeibast.	5 kn.	Zagen.
433 vn.	Meel.	12 bn.	Zakken.
556 zakk.	〃	267 md.	Zeltserwater.
64 kn.	Medicijnen.	37 kn.	Zeildoek.
52 vn.	Messen.	bn.	〃
5 kn.	Meubelen.	100 vn.	Zink.
98 kn.	Modewaren.	107 pic.	〃
70 kn.	Olie (lijn.)	4479 plat.	〃
339 kn.	〃 (sla.)	55 vn.	Zinkwit.
		5 kn.	Zijde.

3 kn. Bijouterien.	kn. Steenen.
5 kn. Chocolaad.	2 kn. Thee.
97 vs. Draadnagels.	30 kn. Schoenen.
19 kn. Groentens.	22 kn. Parapluien.
2 kn. Koperwerk.	3 kn. Keukengereedschappen.
22 kn. Kramerijen.	1 Baal Ruw Katoen.
16 kn. Geelmetaal.	4 kn. Zeep.
5 kn. Poppen.	20 vt. Kaapsche Wijn.
1 kn. Paardentuigen.	1 kn. Pendules.
1 kn. Billardtafel.	10 vn. Comp. Spijkers.
10 vs. Loopers kleine.	3 kn. Riemen.
18 kn. Bankschroeven.	150 kn. Vertind IJzer.
25 kn. Machinerien.	1 kn. Vlaggedoek.
40 vs. Harst.	1 kn. Gevogelte.
17 kn. Presenteerbladen.	2 kn. Ultramanie.
5 kn. Sabels.	8 kn. Gaas.
28 kn. Speelkaarten.	25 vn. Koolteer.
9 kn. Beschuit.	10 kn. Spiegellijsten.
4 kn. Schrijfbehoeften.	1 kn. Rijtuig.
20 kn. Chin. waren.	

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.